

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II, telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inostranstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštna hranilnica, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Slovenski rudarji ne morejo delati na jugu, dokler se tamkajšnje razmere ne uredijo

Iz vrst rudarjev smo prejeli:

Pred kratkim so časopisi prinesli vest, da namerava vlada one poklicne rudarje, ki bi zaradi zmanjšanja dobavnih količin premoga iz slovenskih premogovnikov za državne železnice v teh premogovnikih izgubili delo, zaposliti v premogovnikih na jugu države, kjer se bodo dobave premoga na račun naših premogovnikov zvišale. Tisti rudarji iz naših premogovnikov, ki so se že pečali s kmetijstvom, pa naj bi se vrnili spet k svojemu prvotnemu poklicu — kmetijstvu.

Minister za gozdove in rudnike, ki je to izjavil, nedvomno ni preučil razmer v slovenskih premogovnikih, sicer bi imel o možnostih zaposlitve naših poklicnih rudarjev na jugu, odnosno na kmetih drugačno mišljenje. Treba je vedeti, da sestavljajo naše premogovniško delavstvo le poklicni rudarji. Vsi oni, ki so prišli delat v premogovnike z dežele v boljših časih, so izgubili službo pri premogovnikih že prej. Delavci, ki danes delajo v premogovnikih, so navezani izključno le na ta zaslužek. Misel, da bi se mogli nekateri poklicni rudarji vrniti h kmetijskemu delu, je torej brez osnove.

Dalje je treba naglasiti, da razmere v slovenskih premogovnikih niso niti podobne onim v premogovnikih na jugu države. Na jugu je zaposleno veliko število tako zvanih sezonskih delavcev, ki imajo v bližini premogovnikov kmetije, na katerih za-

poslujejo hlapce, sami pa delajo v bližnjih premogovnikih. Tak sezonski delavec prihaja na delo, kadar se mu zljubi, zato pa se tudi ne poteguje za starostno, bolniško in nezgodno zavarovanje. Prav tako tudi ne potrebuje premogovniškega stanovanja in je zadovoljen z mezdo, kakršno mu dajo. Pa še eno je važno. Red, snaga in zdravstvo se v premogovnikih na jugu premalo uvažujejo. Našega rudarja, vajenega drugačnih razmer, ne moreš siliti na jug.

Človek, ki gleda te kriče socialne razmere, se sprašuje, kako je vendar mogoče, da spričo obstoječih zakonov ni mogoče prisiliti podjetnikov na jugu, da bi spoštovali socialne zakone, ki nalagajo brezpogojno zavarovanje rudarskega delavstva pri bratovskih skladnicah, in kako je mogoče, da smejo nekatera rudniška podjetja po več mesecev zadrževati zaslužke rudarjev. Prava kazen za take in enake zakonske kršitve bi bila zapora vseh takih premogovnikov vse dotlej, dokler njih lastniki brezpogojno ne spoštujejo zakonov, ki morajo biti v smislu enakopravnosti za vse državljane enakil.

Urediti je torej treba premogovnike na jugu in jih dvigniti na stopnjo slovenskih premogovnikov v vsakem pogledu, potem se slovenski poklicni rudarji ne bomo branili s pridno roko prijeto tudi za kramp in lopato na jugu države.

Predlog, da se zaščitijo le zaščite resnično potrebni kmetje

Pretekli teden se je v finančnem ministru vršila seja gospodarsko-finančnega ministrskega odbora, ki je razpravljala o ureditvi kmečkih dolgov. Predlog, ki ga zdaj bbravnavajo, je zgrajen na osnovi načela posamezniške zaščite. V bodoče naj bi se zaščita dajala samo onim, ki zanjo prosijo in glede katerih bi bili podani gospodarski pogoji. V vsakem posameznem primeru bi se ocenila celotna imetje kmeta-dolžnika in celotni njegov dolg.

Zaščiteni bi ne bili oni kmečki posestniki, ki dolgujejo manj kakor 10 odstotkov od vrednosti svojih posestev, pa tudi oni, ki so zadolženi preko gotovega odstotka (imenujejo se meje 50 do 60 odstotkov). V primeru take prezadolžitve bi nastopilo izvenkonkurno poravnanje. Izvzeli naj bi se tudi dolgov, nastali pri delitvi posestev ali iz obračuna med dediči, dalje združni dolgovi, dolgovi med kmeti samimi in dolgovi pri obrtniku in trgovcu za blago, ki ga je kupil kmet na upanje. Rok odplačila naj bi bil od 6 do 12 let.

V samem odboru ministrov naziranj

okrog kmečke zaščite še niso izenačena. Kaže, da se večina mišljenj nagiba k rešitvi v smislu posamezniške zaščite. Uredba o posamezniški zaščiti bo po mišljenju iz vladnih vrst izdana še pred 1. septemb. Pri tem je tudi važno, ali bodo morali kmečki dolžniki plačati 1. septembra obresti in obroke v smislu uredbe z dne 13. avgusta l. 1934., odnosno 3. februarja l. 1935.

Lepo obiskan zbor odposlancev JNS na Jesenicah

Jesenice, avgusta.

Pred dnevi je bil v Kazini na Jesenicah izredno dobro obiskan zbor odposlancev Jugoslovenske nacionalne stranke za radovljiški srez. Vodil ga je predsednik sreske organizacije g. dr. Janko Vovk, poročal pa je na njem sreski narodni poslanec g. Ivan Mohorič.

G. poslanec je govoril najprej o zadnjih volitvah, padcu Jevtičeve vlade, sestavi Stojadinovičeve vlade in načrtih sedanje vlade.

Glavna pozornost se posveča zdaj notranje-političnim vprašanjem v državi, ki pa so zaradi naraščajočega separatističnega gibanja v nekaterih delih države silno zamotana. — Vlada pripravlja nove zakone o tisku, o društvih in o volitvah, ki jih hoče spraviti še to jesen pod streho.

Obširno se je g. poslanec bavil s finančnimi težkočami. Vlada je dobila pooblastila za pol milijarde dinarjev novih izdatkov, za katere ni kritja. Že lanski proračun izkazuje več sto milijonov primanjkljaja. Zemljarina se je znižala za 20%, kar bo izkazalo nov velik izpadek v proračunu.

Razpravljajoč o dajanju prednosti premogovnikom na jugu v škodo premogovnikov v dravski banovini je poročal g. poslanec o ukrepih, ki so jih napravile razne gospodarske in socialne ustanove in delavska strokovna društva v zaščito koristi delavstva v premogovnikih dravske banovine. — Obrazložil je tudi vprašanje kmečke zaščite in se zavzel za to, da se to vprašanje uredi za vsakega posameznika posebej. Dosedanja splošna zaščita bi počasi čisto uničila naše denarne zavode, ki so že tako v hudem položaju.

Zbrani so stvarno poročilo g. poslanca poslušali z velikim zanimanjem in se mu zahvalili z živim odobravanjem.

K besedi so se oglasili gg. Matija Sušnik, Franc Robič, Jurij Jeram, Janko Avsenik, Leon Pibrovac in Tine Zupan z Jesenic, dr. Dobravec iz Radovljice, Ambrožič iz Ljubnega, Bizjak iz Žirovnice in Sodja z Blejske Dobrave. G. poslanec je vsem odgovarjal na vprašanja in dajal potrebna pojasnila.

Na koroški narodni tabor pojdemo

Odbor za zgradbo Doma kralja Aleksandra I. nam je poslal:

Koroški narodni tabor 1. septembra na Poljani pri Prevaljah naj postane mogočna počastitev naše narodne misli, združujoča preko vseh stanovskih in mišljenjskih razlik vse rojake v zavesti, da smo eno s svojimi brati onstran meja, da je njih usoda tudi naša usoda. Kmet, delavec, meščan si naj podajo ta dan roke in pokažejo svetu, da smo v tej volji edini vsi. Kakor ne branimo drugim narodom in njih manjšinam, da poudarjajo in gojijo preko vseh državnih meja svojo duhovno in kulturno skupnost, tako si tudi mi ne damo kratiti te pravice. Na dostojen, resen, kulturn način hočemo obhajati ta praznik narodne edinosti in vere v lepšo bodočnost našega rodu. 1. september naj privabi v lepo Mežiško dolino rojake iz vseh krajev naše domovine, zlasti iz onih, ki imajo ugodnejše zveze.

Prosimo narodna, prosvetna, obrambna in druga društva, da se ozirajo pri določanju svojih prireditev na koroški tabor 1. septembra.

Vljudno jih vabimo, da delujejo za obisk tabora in prirede skupne izlete po železnici, z avtobusi ali drugače. Nikomur ne bo žal poti in žrtev. Že sama Mežiška dolina zasluži, da si jo ogledate. Slavnostni prostor leži na vznožju mogočne Pece. Spominski knežji kamen, točen posnetek zgodovinskega knežjega kamna na Gosposvetskem polju, je že postavljen. Ljudska igra »Poslednje ustoličenje« bo presenetila gledalce po svoji tehtni vsebini in pestrosti nastopajočih množic v narodnih nošah, na konjih, s ščiti, oklepi, sulicami in meči oboroženih vojakov in vite-zov.

Glede voznih olajšav po železnici je vse ukrenjeno. Pravočasno prinesejo časopisi potrebna pojasnila. Tudi avtomobiliste vabimo, da se pripeljejo septembra na našo koroško mejo.

Politični pregled

Senator dr. Andjelinović je v zadnjem času imel s svojimi prijatelji vrsto sestankov v Dalmaciji. Pri tej priliki je novinarjem dal izjavo, v kateri med drugim pravi: »Mi moramo nekaj končnega storiti

za organizacijo jugoslovenskih racionalnih ljudi.

Dr. Maček smatra svoje somišljenike med Hrvati ne za stranko, temveč za predstavnike hrvatskega naroda, zagovornike svoje politike v Sloveniji in med prečanskimi Srbi pa za postranske pomožne činitele. Nam jugoslovenskim nacionalistom, Slovencem, Hrvatom in Srbom, se nalaga dolžnost, da se zberemo, prilagodimo novim razmeram in da branimo svojo jugoslovensko miselnost, v katere okviru se dajo rešiti vsa vprašanja. Pri tem je treba pustiti ob strani vse dose-

danje razlike. Izdelati delovni program in začeti borbo, ker končna zmaga mora biti na strani onih, ki iskreno zastopajo jugoslovensko misel. Stopil bom v stik s prijatelji v Ljubljani, Zagrebu in v Beogradu.« — V zvezi s to izjavo poročajo zagrebške »Novosti«, da se bo v to svrhu vršila ob koncu avgusta v Ljubljani konferenca, ki ji bodo poleg drugih prisostvovali gg. Jovan Banjanin, dr. Peter Zec, dr. Grga Andjelinović, dr. Rudolf Giunio, dr. Albert Kramer in dr. Svetislav Popović. Kakor pa čujemo, o kaki konferenci v Ljubljani ni nič znano. Pač pa

se vrši med odličnimi jugoslovenskimi politiki iz vse države izmenjava misli,

ki je doslej že pokazala, da so v vseh delih države ostale postojanke jugoslovenske misli v jedru neomajne in da predstavljajo politično moč, mimo katere nihče ne more.

Te dni so bili objavljeni

program in pravila nove politične stranke Jugoslovenske radikalne zajednice.

Program pravi med drugim, da je stranka za narodno in državno edinstvo, za edinstvo ozemlja in državljanstva. Toda pri vsem tem delu bo stranka imela pred očmi, da so ozemlja, iz katerih je naša država sestavljena, živele v preteklosti svoje posebno življenje in si v teku dolgega časa pridobila posebne navade v upravi, politiki in drugod. Da se bo razvijala in krepila zavest o državnem in narodnem edinstvu, da se bodo enačile in manjšale razlike, ki nam jih je zapustila dolga in neenaka preteklost, hoče stranka na vseh področjih delovati postopno in smiselno. Zato se ne bo posluževala, kakor je rečeno v programu, preživetih načinov, da ne bo tako ustvarjala novih delitev. Spoštovanje treh

imen našega naroda, srbskega, hrvatskega in slovenskega, enakopravnost, spoštovanje priznanih ver in obeh abeced, vse to mora biti zaščiteno, ker se bosta na ta način razvijali medsebojno spoštovanje in zaupanje.

Slovensko glasilo Radikalne zajednice poroča, da je bil na Bledu sprejet od predsednika vlade bivši minister za socialno politiko dr. Marušič. Dalje piše »Slovenec«, da

je dr. Marušič izjavil, da je pripravljen sodelovati z radikalno stranko

in da bo vse svoje sile posvetil podpiranju velike jugoslovenske države.

Po posvetovanjih, ki so se vršila med voditelji združene opozicije v Beogradu, je bil te dni na sestanku Ljube Davidovića, Joca Jovanovića in ostalih vodilnih bivših zemljoradnikov in demokratov določen program za veliko zborovanje, ki ga namerava združena opozicija prirediti v Kragujevcu

25. t. m. Na zborovanju bodo govorili Ljuba Davidović, Joca Jovanović in še nekateri drugi. Sprejeta bo tudi resolucija, v kateri bodo obravnavana vsa važna politična vprašanja. Ob koncu meseca bodo stopili voditelji posameznih skupin opozicije spet v tesnejše stike in na njihovih sestankih se bo sestavil odbor, ki bo v smislu resolucije, sprejete v Kragujevcu, pripravil nadaljno politično delo opozicije.

Minister za gozdove in rudnike g. Štefanović, ki je tudi predsednik Združenja rezervnih oficirjev, je začel

snovati veliko bojovniško organizacijo.

V ta namen je sklical sejo, katere so se udeležili predsednik Združenja vojnihi invalidov general Nedić, predsednik Združenja do-

Faraonov dedič

47

Če bi bilo mogoče spopad tako dolgo zavladevati, da bi se vrnil Sodnik z orožjem, bi se dalo Kopta prisiliti, da bi zapustil svoje dosedanje zaveznike in jih pomagal uničiti. Zato torej niso smeli Uasifa el Hajata do skrajnosti izzivati in dražiti, ampak so mu morali pustiti vsaj ena zašilna vratca za vrnitev. Nekoliko je pripomogla do teh sklepov tudi Hudalesova dobrosrčnost. Slovenec je namreč videl, kako trpi Kopt zaradi negotovosti, kaj bo z njegovim sinom, in hotel mu je trpljenje olajšati.

»Poslušajte me, možje!« je zato rekel. »Tu se zdaj pogajamo za premirje, ne da bi vprašali za svet osebo, ki pride pri odločevanju prav za prav edina v poštev. Mislim mladega princa, oziroma zdaj mladega kralja Hau-neferja. Le on ima pravico odločati o veljavnosti dogovorov. Zato predlagam, da ga pokličete in povprašate za svet...

Uasif el Hajat je po teh besedah odločno odkimal. Aid Omer pa je pogledal Hudalesu globoko v oči, potem pa je vstal in rekel:

»Ustregel bom tvoji želji, hodža*!«

»Prepovedujem ti!« je vzrotil Kopt.

Tedaj pa je Krvavi jastreb izgubil potrpljenje:

»Molči, ti bojazljivec!« je kriknil Koptu v obraz. »Vse svoje življenje nisi delal drugega, kakor kopičil s svojimi umazanimi rokami piaster, na piaster* in poljubljaj kedivovim sužnjem opanke. Mi pa smo možje, ki smo osiveli v bojih in smrtni nevarnosti, in zna-

* hodža je v arabskem jeziku »učenjak«.

** piaster je denarna enota. Vreden je okoli dva in pol dinarja.

mo spoštovati tudi sovražnike. Zato pojdem po mladega kralja, in po svoji lastni uvidevnosti se bo lahko vrnil v ječo, ali pa bo prost. Tebi pa povem samo to, da se rajši izročim temu tujcu na milost in nemilost, kakor pa da bi gradil na tvoja zatrdila o prijateljstvu in legel zraven tebe spat. O, dobro te poznam. Ne boš me uspaval s svojim sladkim jezikom. — Tako,« je končal Krvavi jastreb, »zdaj veste moje mnenje!«

S ponosno dvignjeno glavo je šel stran, ne da bi bil na smrt užaljenemu Koptu privoščil še kakšen pogled.

Trije možje, ki so ostali pri Uasifu el Hajatu, so se v zadregi zagledali predse in molčali. Vsi, tudi šejk, bi bili rajši videli, da do tega prizora ne bi bilo prišlo, čeprav so morali dati Krvavemu jastrebu prav.

Ni dolgo trajalo, da se je Aid Omar res vrnil z mladim kraljem Hau-neferjem. Da bi dal še več poudarka svojim prejšnjim besedam, mu je odvzel celo vezi, da bi se mladeneč laže nemoteno udeleževal pogajanja.

Pogovori so se zdaj hitro razpletali do konca. Sovražnikom je bilo obljubljeno, da bodo dobivali vodo, pa tudi Kopt bo dobil svojega sina nazaj.

Ko se je hotel veliki duhoven upreti poslednjemu sklepu, da bi ostalo kralju potem vsaj eno jamstvo proti Koptovim zahrbtnim spletkam, mu je mladi kralj dostojanstveno odgovoril:

»Razumem tvojo skrb, o prijatelj mojega rajnega očeta, ki si tudi meni drugi oče. Toda drugače ne morem storiti, če se hočem izkazati vrednega krone, ki bo krasila in hkrati težila mojo glavo. Kar se tiče varnosti Okrogle gore, prepuščam vse usodi, ki nam jo je odločil veliki bog. Če je on sklenil, da nas bo pogubil, ne bo tisoč talcev odvrnilo te usode. Jaz pa hočem stopiti pred

mrtvaški oder svojega očeta, ne da bi mi bilo treba zardeti. Prosim te, da upoštevaš moje željo in voljo...«

Hudales je opazoval velikodušnega mladeneča s tihim občudovanjem. V vsakem oziru je bil popolna slika svojega očeta in zaslužil je, da prenese narod nanj tisto ljubezen in spoštovanje, ki ga je izkazoval kralju Meriju, preden je prišlo do nesrečnih sporov v oazi.

Tudi oba Beduina sta gledala mladega kralja z istim občutkom. Le tisti, ki bi bil moral v prvi vrsti pokazati svojo hvaležnost, Uasif el Hajat, je molčal. Pa so mu po njegovem mnenju dali samo to, kar je bilo njih dolžnost.

Po tem dogovoru so zamenjali ujetnike in in naposled je dobil veliki duhoven še truplo ubitega faraona. Z jokom in stokom so sprejeli zvesti Rometi v sveetišču to truplo.

Hudales je bil menda v tem trenutku edini, ki ni mislil samo na balzamiranje mrtveca, pogrebne svečanosti in druge obrede.

Pri nasprotni stranki pa se je vznemirjenje še nadaljevalo in stopnjevalo. Sicer so se vsi trije udeleženci pogajanj delali, kakor ne bi bilo prišlo do hudega spora med Krvavim jastrebom in Uasifom el Hajatom, toda skrivaj so brez prenehanja merili svoje moči, kopali podzemeljske rove in niso opustili nobene priložnosti, da bi drug drugemu škodovali.

Kakor si že lahko mislimo, je bil pri tem Kopt tisti, ki je moral največ prestati. Beduinji so mu dali čutiti, da so oni gospodarji položaja in so ljubosumno pazili, da jim ne bi

* balzamiranje trupel v mumije je bilo v starem Egiptu povsod v navadi. Egipčani so namreč verovali, da se bo zbudil v novo življenje le tisti, ki mu bodo z balzamiranjem ohranili telo, da se bo potem duša lahko vrnila vanj.

brovoljcev podpolkovnik Lovrič, in zastopnik Združenja četnikov. Na seji je bilo sklenjeno osnovati Zvezo bojevnikov, v katero bi stopila združenja rezervnih oficirjev, vojnih invalidov, dobrovoljcev in četnikov. Izdelana so že pravila, ki so bila na seji sprejeta. Kakšni so smotri te nove bojovniške organizacije, ni znano.

V Plovdivu v Bolgariji je redarstvo odkrilo

obsežno bolgarsko komunistično organizacijo.

Njeni člani so delovali med tvorniškim delavci in kmeti okolice. Redarstvo je prijelo vrsto oseb, ki so vse pripadale tej tajni komunistični organizaciji, in je obenem zaplenilo veliko količino komunističnih spisov, ki so jih člani te organizacije razdeljevali med delavce in kmete. Tudi v Gornji Džumaji je redarstvo odkrilo komunistično združenje. Člani so širili razne knjige in letake. Razen tega so v Sofiji in Plovdivu aretirali mnogo makedonstvujuših, ki so lani vršili med člani bivše lastne organizacije VMRO živahno agitacijo za ponovno oživljenje VMRO na komunistični podlagi. Pravijo, da so aretirali okoli 40 oseb. Dan poprej so prišli orožniki blizu Bele Crkve v Rodopih na sled trem komunističnim prvakom, ki se jim je pred kratkim posrečilo zbežati iz plovdivske kaznilnice. Ko so orožniki komuniste dohiteli, so jih pozvali k vdaji. Toda komunisti so odgovorili z revolverskimi strelji. Začelo se je streljanje, pri čemer so nekega komunista ranili. Naposled se je komunistom posrečilo zbežati v gozd. Svojega ranjenca so vzeli s seboj.

V Parizu se je v nedeljo končala

konferenca treh velesil o italijansko-abesinskem sporu z neuspelom.

O konferenci je bilo izdano naslednje uradno poročilo: »Zastopnik Francije Lavall, zastopnik Velike Britanije Eden in zastopnik Italije Baron Aloisi so se sestali, da bi poiskali sredstva za mirno ureditev italijansko-abesinskega spora, niso pa mogli najti nobene podlage za pogajanja. Težkoče, na katere so naleteli pri preučevanju predlogov, predloženih med posvetovanji, so pokazale potrebo odgoditve započetih preučevanj, ki se bodo nadaljevala po državnem potu.« Zadeva se bo obravnavala zdaj še pred Društvom narodov.

V Albaniji je bil nastal prejšnji četrtak upor, ki pa ga je vlada kmalu zadušila. Po vesteh italijanskih listov

se je upor začel v Fieriju ko se je pripeljal tja z avtom general Gilardi,

ki je potoval v Pojane, da se udeleži neke cerkvene slovesnosti. Ko se je avto pred nekim hotelom v Fieriju ustavil, je pričela nanj streljati skupina ljudi. General Gilardi je bil takoj ubit. Istočasno se je zbralo okrog 250 upornikov, ki so zavzeli mesto in krenili proti Lušnji. Pred Lušnjo se jim je postavil v bran oddelek orožništva. Borba je trajala štiri ure, dokler niso prihiteli orožnikom na pomoč orožniški oddelki iz Kavaje in Drača. Tedaj so uporniki zbežali. Orožniki so upornike pregnali tudi iz Fierija. Tako je bil upor v kali zadušen. Voditelji so bili po večini aretirani, le novinar Čekerezi in orožniški poročnik Kruja sta zbežala z motornim čolnom v Italijo.

Svoboden ribolov.

Tujec: To je čudno, da je tu dovoljeno loviti ribe, drugod je pa strogo prepovedano.

Kmet: »Seveda, drugod namreč imajo ribe, v tej vodi pa ni nobene.«

DOPISI

ARJA VAS. Gasilska četa priredi v nedeljo 1. septembra običajno letno slavnost, združeno z delno župno vajo v Petrovčah in Arji vasi. — Prijatelji gasilstva in dobre volje najvljudneje vabljeni!

SEVNICA. V desetih letih nam je Vodnikova družba za samo 20 Din vsako leto dala skupno 40 lepih knjig. Lep je pogled na to zbirko. Letos ob 10-letnem jubileju nam podari Vodnikova družba za 20 Din pet knjig. Vsebinsko obilen kalendar, tri pripovedne knjige in eno mladinsko. Noben bralec »Domovine« v Sevnici in okolici naj ne zamudi letos te ugodne prilike. Zato naj se čim prej prijavi pri poverjeniku g. Lindiču, upravniku pošte. Knjige bodo v začetku novembra že v rokah članov. Naše geslo naj bo: »Vsak zavečen Jugoslovan naj bo Vodnikove družbe član.«

SV. ANA V SLOVENSKEH GORICAH. Tukajšnji dopisnik »Slovenskega gospodarja« se zaletava v dopisnika »Domovine« in v tukajšnje gasilsko četo odnosno njeno veselico s plesom, tolmači besedo krizo in naposled poučuje svoje bralce o »Pofu« v Črni gori. Govorijo bo to tiskovna pomota in je hotel govoriti le o »pufih« ali po naše dolgovih. Nekomu tudi ni prav, da je tako lepo razširjena »Domovina«, da naš kmetovalec čita vsak časopis, ki ga dobi v roke, in da vsi ne trobijo v en rog. Gasilska četa pa se bo kljub napadom še bolj čvrsto razvijala, pa brez »Pofa« in »pufa«. — Slišimo, kako je po nekaterih krajih obrodilo sadje in da se obetajo še zadovoljive cene. Pri nas je letos slaba sadna letina; le poznega sadja bo nekaj. Kmet dolжник se boji jeseni, ko bo zraven davkov moral plačati še obresti posojila in

katere zagodel. Že prvi dan so ukazali Rometom, naj jim izroče vse orožje in se pri tem sklicevali na Koptovo dovoljenje, ki pa je bilo seveda iz trte izvito.

Rometi se niso temu nič upirali, malo zato, ker so se bali beduinskih pušk, še več pa zaradi tega, ker prav za prav niso vedeli, kakšno je razmerje njihovega voditelja do teh vsiljivih zaveznikov.

Uasif el Hajat je sicer storil vse, kar je mogel, da bi na skrivaj poučil svoje ljudi o resničnem položaju, toda Beduini so ga opazovali s sokoljimi očmi in so delali z njim, kakor bi bil njihov ujetnik.

To stanje se je zdelo Koptu čedalje neznošnejše. Naposled, ko je preteklo šest ali osem dni, se je odločil, da bo prisilil Beduine, naj mu povedo, kakšne namene imajo prav za prav z njim in z lepo oazo.

Poklical je Aida Omerja in šejka k sebi, ju spomnil njune prisege, da mu bosta pomagala, in potem nadaljeval:

»Že takrat, ko smo se dogovorili, vam nisem prikazal, kaj nameravam. Moj zadnji namen je, da strgam kedivu oblast nad nilsko dolino, ker sem jaz edini upravičeni dedič starih faraonov. To sta mi oba podpisala in mi obljubila, da mi bosta pri tem pomagala. Zdi se mi, da je prišel zdaj čas, ko bo treba pogledati še za drugimi zavezniki, ker naše bojne moči vzlic hrabrosti vajinih vojakov ne bodo zadoščale za boj s kedivovimi vojniki. Zdaj mi svetujta, na katere rodove naj se najprej obrnem. Ali naj izbiram med vajinimi vzhodnimi ali zapadnimi brati?«

Oba Beduina sta se nekaj časa molče spogledovala. Potem pa sta brez obzira do Koptovih občutkov planila v glasen smeh.

Uasif el Hajat ju je hotel ves ogorčen všteti, toda Aid Omar ga je prehitel:

»Obilo norcev sem že srečal in slišal go-

voriti v svojem življenju, toda ti si vendar največji med njimi. Ali misliš res, da smo tako neumni, da bomo klicali sem še druge ljudi in se z njimi pobijali za last te lepe oaze? Ali pa, da bi napadali kediva? Dragi moj, zdi se mi, da si res padel na glavo.«

Uasif el Hajat je za trenutek zatisnil oči, tako hudo ga je zadela ta izpoved njegovih namišljenih zaveznikov.

»Torej mislita prelomiti svojo prisego, da mi bosta pomagala?« je vzkliknil in glas mu je od jeze drhtel.

»Molči o prelomu prisege,« mu je segel Krvavi jastreb znova v besedo. »Spoznal sem te do dna srca že prvi trenutek, ko je stopila moja noga v to dolino. Najnevarnejši in najpodlejši spletkar si, kar jih je kdaj zemlja rodila. Svojemu kralju, ki je padel od naših krogel, si hotel z umazanim jezikom odjesti podložnike, in ko se ti to ni v polni meri posrečilo, si vzel v službo nas — smrtno sovražnike svojega rodu. Toda tudi z nami nisi imel poštenih namenov, saj si se zagradil v to poslopje in hkratu obvestil ljudi v svetišču o našem prihodu, da si nam preprečil osvojitve gore, ki daje vodo. Tako si nas hotel obdržati v svoji oblasti, da bi bili tebi izročeni na milost in nemilost. Toda kdor hoče jezdit na dveh oslih, pade navadno med obema na tla, — in tako se je primerilo tudi tebi. Mi bomo poskrbeli, da ne boš požel sadov svoje zahrbtnosti. Zdaj boš torej menda vedel, kako sodimo o tebi in tvoji pameti.«

To je bil grenek pouk za Uasifa el Hajata. Prvič je videl, da so ga Beduini razkrinkali in ga skušali ogoljufati za vse njegovo upanje, drugič pa je moral na lastni koži občutiti, kako hudo se je braniti proti krivični tožbi. Oba Beduina sta vedela prav tako dobro kakor on, da se je napad na svetišče ponesrečil le zaradi golega naključja, toda bolj

prav jima je hodilo, da sta zvalila vso krivdo nanj. Ali ni on pred kratkim storil prav tako s plemenitim kraljem Merijem?

To spoznanje ga je potlačilo. Zastonj je iskal besede, da bi dokazal svojo nedolžnost in dobro voljo.

Beduina mu za to niti časa nista pustila. Vstala sta in Aid Omar je še vzkliknil:

»Varuj se vsakega spletkarjenja proti nam! Če se ti ljubi, se proti svojim lahko izdaš za faraona, če te mikajo kraljevske časti. Sicer si pa menda že sam uvidel, da se nam ne moreš in ne smeš upreti. Če bi te kdaj obhajalo take želje, se spomni Senusijca Selima, ki se mu parijo kosti pri nagrobni piramidi tvoje ga namišljenega prednika. Prav takšen norc je bil kakor ti in je hotel sporočiti svojim višjim, da je odkrita ta srečna oaza. Oni so jo mislili imeti za svoje namene, nas pa so poslali po kostanj v žerjavico. Ker smo se uprli, je skrivaj ušel. Zdaj ima svojo kazen. Naše puške merijo dobro. A njegova usoda naj ti bo v zadoščenje, ker je nekoč tudi tebe izdal, hkratu pa v svarilo. Zdaj premisli najine besede in dobro pretehtaj vse, preden se boš za kaj odločil!«

Šla sta in pustila Kopta, ki je uvidel, da so se vsi njegovi visoki načrti iznenada podrli v prah.

Od tega dne dalje so začeli čutiti tudi Rometi, kakšnemu zavezniku so izročeni. Od dne do dne so bila težja bremena, ki so tlačila njihove hrbte. Med napornim delom so morali premišljati, kakšno je plačilo nezvestobe, njihovi zatiralci pa so živeli v izobilju in lenobi.

Zlasti zaradi nečesa so se morali Rometi pošteno potiti. Sicer je bilo sklenjeno z mladim kraljem Hau-neferjem premirje, ki je obema strankama zagotovilo neizpremenjen noložaj, toda Beduinom seveda še na misel

prvi obrok dolga. Nič manj nima skrbi oni kmet, ki si je s skrbnim gospodarstvom pridobil denar in ga vložil v hranilnico, a nima danes za davek. Bilo bi zelo koristno poklicati na odgovor tiste ljudi, ki so nekoč vabili skrbne kmete, naj dvignejo denar v tej ali oni zanesljivi posojilnici ali hranilnici in naj ga vložijo samo v ta in ta zavod, češ da bodo dobili 9-odstotne in še večje obresti. K sreči je doslej tukajšnja Kmečka posojilnica še vedno znala držati ravnotežje med dolžniki in vlagatelji, da so kmetje lahko plačevali davke in zavarovalnino. Naj se že kmalu reši vprašanje kmečke zaštite. Skrajni čas je, da se naši poslanci in senatorji zavzamejo za hitro rešitev v blagor vložnikov in nepekulativnih dolžnikov. Žal imamo tudi na deželi mnogo takih dolžnikov, ki pravijo, da ne bodo ničesar vrnili, ker so že prezadolženi, a dolgove še delajo naprej. — Kakor drugod tudi pri nas strašijo tatovi, ki kradejo po vrtovih zelenjavo in po kurnikih kokoši. Tudi sadje kradejo razni brezposelni postopači. Posebno bo treba paziti zdaj na grozdje, ki lepo kaže.

Gospodarstvo

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili v devizah s prišteto premijo 28,5 %:

- 1 nizozemski goldinar za 29.53—29.68 Din;
- 1 nemško marko za 17.53—17.67 Din;
- 1 angl. funt sterling za 215.70—217.75 Din;
- 1 ameriški dolar za 43.13—43.50 Din;
- 100 francosk. frankov za 288.39—289.83 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 180.97—182 Din;
- 100 italijanskih lir za 357.53—360.62 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem

kliringu po 8.50—8.60 Din. Vojna škoda se je trgovala po 371—372 Din.

Tedenski tržni pregled

HME LJ. Obiranje hmelja v Savinjski dolini je v polnem teku. Prvovrstnega blaga bo mnogo nad polovico, rjavkastega pa največ 10 %. Vse kaže, da tako dobrega blaga kakor letos že vrsto let nismo pridelali v Savinjski dolini. Nakupovalci so že prispeli. Zavoljo dobrega blaga hmeljarji splošno pričakujejo razmerno dobre cene. — V Češkoslovaški se bo obiranje začelo čez teden dni. Suša je nasade tako poškodovala, da bo tam pridelek manjši kakor lani.

Sejmi

- 26. avgusta: Rajhenburg, Ljubno v Savinjski dolini (samo kramarski sejmi), Veliki Gaber, Št. Vid pri Logatcu.
- 27. avgusta: Moravče, Novo mesto.
- 28. avgusta: Lendava.
- 29. avgusta: Žalec, Zagorje, Poljčane, Muta, Sv. Tomaž pri Ormožu, Verače.
- 30. avgusta: Velika Loka (v novomeškem srezu).
- 31. avgusta: Dobrepolje-Videm, Konjice (le za živino).
- 1. septembra: Višnja gora, Guštanj.

Drobne vesti

== **Polovična voznina za hmeljske obiralce** je dovoljena, kakor smo že poročali. Po novi odredbi prometnega ministrstva morajo imeti obiralci hmelja pri povratku objavo, izdano od katerekoli hmeljarske zadrage v dravski banovini, ne pa samo od Hmeljarske zadrage v Celju. Tudi Hmeljarna v Žalcu izdaja legitimacije.

== **V dravski banovini se obeta zadovoljiva vinska letina.** Nekatera poročila govore o izredno dobri, druga pa napovedujejo slabo vinsko letino v naši banovini. Prvi in drugi pretiravajo. Sicer pa sedanje stanje še ni odločilno za letino, zakaj do splošne trgatve imamo še dva meseca in v tem času se lahko še marsikaj izpremeni v slabše. Kljub slani v prvih dneh maja in suši v juliju je stanje vinogradov v dravski banovini splošno ugodno, tako da se obeta zadovoljiva letina. Izvzeti so le vinogradni kraji, ki sta jih obiskali toča in delno suša. Vinogradi, prizadeti od suše, se bodo po sedanjem obilnem deževju še znatno popravili. Grozdje po naših vinogradih je zdravo in se lepo razvija. Zato bo, kakor kaže, tudi ob pravem času dozorelo. Staro pravilo vinogradnikov pa mora ostati, da se ne sme vršiti prenapeto trganje, ki kakovost samo poslabša. Kupčija z novim vinom utegne biti, če že ne prav dobra, pa vsaj znosna, kar se tiče cen, ker bodo stare vinske zaloge do novega vina po večini pošle. Čeprav pa so nade v vinsko kupčijo še tako ugodne, je za vinogradnike vendar priporočljivo, če vnovčijo čim več grozdja, vsaj zgodnjega, še pred splošno trgatvijo, ker pride na ta način vinogradnik najhitreje do boljšega izkupička. Vnovčevanja grozdja pa ne more in ne sme izvrševati posameznik, če nima večje množine sam in če nima dovolj trgovinske sposobnosti, nego naj zbere več vinogradnikov za cel vagon, avto ali voz grozdja, ki ga naj potem njihov zastopnik popelje naravnost na trg. Sedanje grozdje v naših mestih prihaja po večini iz južnih delov naše kraljevine in se prodaja po 7 do 10 Din za kilogram.

== **Društvo rejcev malih živali** — Živalca priredi v okviru letošnjega jesenskega vele-

ni prišlo, da bi se sprijaznili z dejanskim stanom. Že od začetka so sklenili, da se bodo polastili Okrogle gore, čeprav so vsi ljudje govorili, da je ni mogoče zavzeti. Hoteli so si pač zagotoviti poslednjo trdnjavo v oazi. Vedeli so, da bodo šele potem resnični gospodarji.

Torej ni bilo treba samo pripraviti lestev za napad in oblegovalnih priprav, ampak se tudi preskrbeti za primer, da bi nasprotnik pri novem izbruhu sovražnosti zaprl dotok vode. Zato so Beduini ukazali Rometom, da so morali na številnih mestih, kamor se zaradi hiš ni moglo videti z Okrogle gore, izkopati vodnjake, da bi imeli zalogo vode vsaj za nekaj tednov.

To je bilo strašno breme za Romete, ki so bili vajeni samo lahke del. Že zdaj bi se bili radi uprli svojim tlačilcem, če jim ne bi bili ti spet lagali, da je ta dela zaukazal Kopt. Razen tega so bili Rometi tudi premalo bojevit, da bi sploh mogli misliti na resen upor. Tako so morali od tedna do tedna bolj čutiti trdnjarem in so samo še v nemi jezi stiskali pesti. In odpad od kralja Merija so čedalje grenkeje občutili.

TRINTRIDESETO POGLAVJE

Tako je potekalo prebivalcem oaze življenje skoraj burno med neprestanimi skritimi prepri, med tem ko so živeli branilci Okrogle gore v miru, da so se skoraj dolgočasili. Veliki duhoven je z nekaterimi pomočniki prevzel žalostno dolžnost, da balzamira truplo rajnega faraona. To opravilo je bilo zelo naporno in dolgotrajno.

Hudales je med tem vadil vse prebivalce, ki so bili sposobni za vojaško službo, v strof. Injui, pri tem pa je moral zaradi pomanjkanja streliva žal zanemariti prav to, kar je bi-

lo najvažnejše, namreč streljanje na tarče. Ostali čas je prebil učenjak po večini v družbi mladega kralja, ki je kazal živo zanimanje za življenje v daljnem svetu in se ni nikoli z dolgočasil, kadar mu je prijazen Slovenec pripovedoval o napredku kulture.

Pri tem pa seveda niso pozabili pazljivo gledati proti vzhodu, da ne bi prezrli znamenj vračajočega se Sodnika.

Sodnika proti pričakovanju dolgo ni bilo nazaj. Naposled so se začeli prijatelji na Okrogli gori že bati, da se mu je morda pri-merila kakšna nesreča. Seveda je bilo prav verjetno, da je naletel na težave pri prodajanju zlata in nakupovanju orožja. Če je egiptska vlada zvedela za njegove nakupe, je hotela nedvomno tudi dognati, odkod prihaja zlato in čemu je potrebno toliko orožja in streliva. To bi utegnilo povzročiti kakšne zapletke.

Tedaj pa — dva meseca po napadu Beduinov, — so stražniki neko moč zbudili Hudalesa. Sodnik je na dogovorjeni način sporočal, da se vrača.

Hudales je takoj pohitel k oknu v gorski steni in začel nestrpno gledati v daljavo, ali se znamenje ne bo ponovilo. Saj bi bilo verjetno, da so stražniki videli samo bliskanje v daljavi in mislili, da je znak, ki so ga že tako dolgo napeto pričakovali. Saj je že star pregovor: Kar bi baba rada imela, o tem se ji rado sanja.

Toda ne, stražniki se niso zmotili. Še dvakrat je tisto uró švignila pod nebo na vzhodni strani svetla raketa, prvič rdeča, drugič višnjeva. Tu je bila vsaka pomota nemogoča.

Brez odlašanja je Hudales obvestil o tem mladega kralja in druge voditelje. Veselo upanje se je polastilo vseh hkrati. Če bi usoda bila še toliko milostna, da bodo prišli rešitelji

z dragocenim tovorom brez nesreče v varno zavetje, ne bo več dolgo trajalo, da pride ura odrešenja.

Zlasti neumorna je bila Neli, ko je zvedela, da se njen dragi vrača. Kako težko je prebila te dolge tedne, kar ga ni bilo! Kolikokrat je stala ob oknu v steni in gledala v daljavo, dolge ure, toda ničesar ni hotelo biti. Koliko noči se je premetavala brez spanja po svojem ležišču in hrepenela klicati drugega...

Zdaj pa prihaja in kmalu mu bo stekla v objem...

Listnice so ji drhtele in najrajši bi bila kriknila v daljavo, naj pohite...

Takoj ko se je začelo zjutraj svetliti, so prižgali veliko grmado, ki so jo pred tedni pripravili na terasi pred jezerom. Ko je že dogorevala, so nametali na žerjavico zelenega listja in trave. Kmalu se je dvignil pod nebo gost dim. Bližajoči se reševalci so bili opozorjeni na nevarnost.

Tudi sivolasi veliki duhoven je zdaj prvič pozabil za nekaj trenutkov smrt svojega ljubljene kralja in obraz se mu je razveselil. Vse je kazalo, da se zlobna usoda umika od nesrečne oaze.

S Sodnikom se je Hudales že pred odhodom dogovoril, da ga bo obvestil, če bodo prišli Beduini do oaze. Sklenila sta, da bosta moral v tem primeru skrivaj od daleč obiti Okroglo goro, ki je bila na južnem robu oaze, in priti vanjo od južne strani. Pri tem sta računala na najneugodnejši položaj — da bosta namreč samo Okroglo goro v oblasti kralja zvestih Rometov. Zdaj pa so imeli ti še tudi svetlišče v rokah in tako je odpadlo dviganje težkih priprav za boj po vrveh na strmo goro.

Zato je sodil Hudales, da bo potrebno obvestiti Sodnika o resničnem položaju. (Dalje sledi.)

sejma v Ljubljani od 5. do 16. septembra veliko razstavo. V skrbi za malega človeka prireja to društvo, ki je krepko razvito, svoje propagandne razstave, da bi se reja dobrih plemenskih živali čim bolj razvila in razširila in pa da pokaže uspehe take smotne reje. Na letošnji razstavi bodo dane na ogled plemenske živali vseh pasem domačih kuncev, kokoši, rac, gosli, puranov, pavov, pegatik in ptic, zlasti eksotičnih. V tem času bo tudi velika razstava koz in ovc. Vse živali bodo strogo ocenjene in med lastnike najbolje ocenjenih živali razdeljene nagrade in diplome. Poleg živali bodo razstavljeni tudi ustrojena in neustrojena kožuhovina in razni kožuhovinasti izdelki.

Polovična vozna cena za prevoz živine na ptujsko razstavo je dovoljena. Razstava bo od 28. septembra do 6. oktobra. Pri dovozu je treba plačati polno voznino, povratek pa bo brezplačen.

Domače novosti

* Kraljeva rodbina je zapustila Bled. Pred zadnjo sredo se je peljal skozi ljubljansko postajo dvorni vlak, s katerim se je kraljevska družina vračala z letovanja na Bledu. Z vlakom so se peljali Nj. Vel. kralj Peter, Nj. Vel. kraljica in kraljeviča Tomislav in Andrej. Kraljeva rodbina bo nadaljevala letovanje ob morju.

* Knez Pavle operiran. Nj. Vis. knez-naměstnik Pavle je zbolel za vnetjem mišic na levici in je moral biti operiran. Njegovo stanje je ugodno.

* Kralj Peter II. v Podbrezjah. Pred svojim odhodom z Bleda je Nj. Vel. kralj Peter II. v spremstvu svojega angleškega učitelja in ravnatelja dvornih lovišč g. inž. Dim-

nika obiskal Podbrezje in si ogledal znamenito ptličnico g. Aleša Pavlina. Vladaču je Pavlinova hčerka Anica izročila v pozdrav lep šopek. Mladega kralja je vsa vas prisrčno pozdravljala.

* Predsednik vlade in minister za vojsko na Bledu. V soboto je odpotoval na Bled ministrski predsednik g. dr. Stojadinović. Na Bled je prispel tudi minister za vojsko in mornarico general g. Peter Živković. Bil je v Bohinju, kjer ga je sprejel Nj. Vis. knez-naměstnik v avdienci.

* Naš novi poslanik v Londonu. Dr. Slavko Grujić, pooblaščen minister in izredni poslanik v p. je imenovan za izrednega poslanika v Londonu.

* 10 let mariborske Zveze kulturnih društev. Nedavno se je vršil 10. redni občni zbor mariborske Zveze kulturnih društev, ki sta mu prisostvovala tudi mestni predsednik g. dr. Franjo Lipold in sreski načelnik za Maribor levi breg g. dr. Seneković. Zbor je otvoril zaslužni predsednik strokovni učitelj g. Janko Pirc. V prisrčnih besedah je izrekel pozdrav mestni predsednik g. dr. Franjo Lipold, kot zastopnik ljubljanske ZKD in njene predsednika, ministra g. dr. Alberta Kramarja je sporočil pozdrav in čestitke tajnik ljubljanske ZKD g. Boleslav Hiter. Tajniško poročilo je podal poštvalni učitelj g. Fran Golež, blagajniško pa g. Herman Vidmar. Knjižničar g. Jožko Škilan je navedel, da je knjižničarstvo močno zasidrano in da ima zveza 97 potovalnih knjižnic. Za dramski odsek je poročal tajnik g. Fran Golež v odsotnosti g. Ruperta Lintnerja. Vseh v zvezi včlanjenih društev je 351. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Janko Pirc.

* Sprejem učencev v državno moško obrtno šolo za pletarstvo v Ptuj. Ta zavod ur v pletarstvu in gojenju vrb učence in učenke

ter jih vzposablja za pletarske pomočnike, ki jim pomaga po dovršeni učni dobi do služke, ako ne bi mogli pletarstva izvrševati kot domače obrti na svojih domovih. Vpisovanje traja do 1. septembra in se lahko izvrši tudi pismeno. Prijavi, kolkovani s 5 Din, morajo biti priloženi: krstni list (dokaz, da je učenec star najmanj 12 let), domovnica, odpustnica, odnosno zadnje šolsko izpričevalo (dokaz o dovršenih najmanj 6 letih osnovne šole), izjava staršev ali varuha, s katero se zavezujejo, da bodo vzdrževali gojenca, in potrdilo davčne uprave o višini neposrednih davkov roditeljev. Pouk se začne v četrtek 5. septembra ob 8.

* Potreba mostu čez Muro pri Petajncu. Čez Muro drži na slovenskem ozemlju prav za prav le most v Veržaju, ki je edina mostovna zveza s Prekmurjem. Oni v Gor. Radgoni veže slovensko ozemlje z avstrijsko Radgono. Ako hočeš iz gornjega Prekmurja po mostu čez Muro, moraš skozi Avstrijo. Ves ostali promet čez Muro se vrši z brodovi, ki pa zaradi narasle Mure dostikrat ne vozijo. Zato je bil drugi most čez Muro dolga želja vsega prizadetega prebivalstva. Najprikladnejši kraj za novo mostno zvezo čez Muro bodo pač Petajnci v bližini radenskega zdravilišča. Nedavno se je na licu mesta vršil komisijski ogled ozemlja. Novi most bo iz železobetona in bo stal okroglo dva in pol milijona dinarjev. Najhujša razpravna točka je bila prispevno razmerje zanimancev. Nekaj bodo morali prispevati zasebniki, zlasti lastnika obeh zdravilišč Radencev in Petajncv. Po odbitku tega prispevka bo dala eno polovico banska uprava, drugo polovico pa cestna odbora ljubomerski in mursko-soboški. Tako bo dobilo Prekmurje najlepšo zvezo z Radenci in Petajnci in z Gornjo Radgono čez slovensko ozemlje. Se večje važ-

Sven Elvestad:

Skrivnost sivih rokavic

3 Kriminalni roman.

Poiskal je voz in se peljal k upravi nekega dnevnika.

Tam je oddal oglas in je prosil, da ga do preklica objavljajo dnevno. Oglas se je glasil: »Pozor! Gospod, ki je v četrtek dopoldne dvanaestega tega meseca iskal agenta Jaervena v njegovi pisarni in ni bil sprejet, se naproša, da javi upravi tega lista svoj naslov pod značko „Zelo važno“.«

Asbjörn Krag se je napotil nato na policijo, da bi se posvetoval s šefom detektivskega oddelka, kaj mu je dalje storiti.

Šefa pa ni dobil v pisarni in je moral čakati nanj pol ure.

Medtem je razmišljal o zadevi in naposled sam pri sebi ugotovil, da gre za skrivnostni zločin. Obenem si je moral priznati, da mu bo razkritje tega zločina prinašalo še mnogo težav, zakaj v tem trenutku se ni imel prav nikakih sledi, ki bi mu kazale pot.

BLAGAJNA.

»Kako napredujete?« je vprašal šef, ko je stopil v pisarno.

»Zaenkrat še nimam niti najmanjše opore,« je odgovoril Krag.

Detektiv je opazil, da je bil njegov šef nekoliko vznemirjen. Šef je stopil k oknu in pogledal na ulico. Krag je ostal za pisalno mizo.

»Zločin?« je spet vprašal šef in posebno naglasil besedo.

»Vse kaže na to.«

»Umor?«

»Najbrž.«

»In nikakih sledov? Niti najmanjše opore?«

»Ne, še ne, kolikor lahko v tem trenutku rečem.«

»Tako. Torej se nam slabo godi. Grdo nas bodo gledali, če se tudi ta zločin ne bo razkrinkal, kakor se ni zadeva z briljantno ogrlico. Kako pa je z okostnjakom?« (Okostnjak je strokovni izraz, ki z njim detektivji označujejo prve sledi, ki jih doženejo ob začetku preiskave.)

Krag je odgovoril:

»Kar sem doslej zbral, je silno malo. Tudi še ni čisto zanesljivo, ali spadajo vse te malenkosti v eno verigo. Torej: Enajstega je prejel agent Jaerven pismo, v katerem ga odpošilatelj prosi za sestanek zvečer istega dneva, in sicer na kraju, ki se imenuje »Peklo«. Jaerven naj bi bil na sestanek prinesel neko majhno modro reč. Ta mala modra reč bo najbrž kakšna vrednota, morda menica... Oderuh je tisti večer res šel ven, česar sicer ni nikoli storil, kakor mi je zatrjevala gospodinja. Proti štiriindvajseti uri se je vrnil in je legel takoj v posteljo. Dan nato se je v svojo sobo zaklenil in je ni odprl nikomur, čeprav so ga iskali različni ljudje in trkali na njegova vrata. Šele zvečer ob dvajsetih je stanovanje zapustil. Gospodinja ga je videla skozi okno.

Od tistega časa je izginil.

Samomor je čisto izključen. Tudi je nemogoče, da bi bil pobegnul. Izginiti je moral samo na tak način, da ga je kdo umoril. Oderuh Jaerven po mojem mišljenju zanesljivo ni več živ.

Možje in pazljivo je bil šef poslušal Kragovo poročilo.

Zdaj pa zdaj je malo priklinal, da bi pokazal, da soglaš z detektivovimi izvajanj.

Krag je pripovedoval nato o oglašju, ki ga je bil dal v dnevnik.

»V današnji večerni izdaji je bil oglaš

prvič tiskan,« je rekel. »Najbrže ga je prizadeta oseba že čitala, in če ima čisto vest, se bo, mislim, kmalu pojavila.«

Komaj je bil Krag izpregovoril te besede, se je oglašil telefon.

Poziv je prišel iz dnevnikove uprave.

»Gospod, ki ste ga iskali z oglašom, se je javil,« je naznanila uprava.

Krag je poklical stražnika in ga prosil, naj poišče dotičnega gospoda, ki se je bil javil na oglas in navedel v svojem pismu svoj naslov.

Potekla je ura, preden je tujec prišel.

Krag ga je po vdovinem opisu takoj spoznal.

Bil je velik, koščen mož, ki je štel kakšnih štirideset let. Bil je elegantno obločen.

Krag se mu je oprostil zaradi nadlegovanja, češ da je zelo važno, ako mu bo mogel kaj povedati o obisku agenta Jaervena dvanaestega tega meseca.

Mož se je spočetka malo jezil, da mu policija napravlja pota. Kmalu pa je spet postal dobre volje in je dal zaprosena pojasnila.

Dvanaestega tega meseca da je prišel v denarno stisko. Šlo je samo za majhen znesek. Zaradi tega je sklenil, obrniti se na Jaervena. Oderuh mu je v podobnih okoliščinah že ponovno pomagal iz zagate, čeprav je sicer zahteval nesramno visoke obresti.

»Šel sem torej k njemu,« je nadaljeval, »in potrkal na njegova vrata, toda ni mi hotel odpreti.«

»Ali morda ni bil doma?« je vprašal detektiv.

»Zanesljivo je bil doma! Slišal sem čisto razločno, da je stopal po sobi sem in tja. Stresel sem vrata, pa mi tudi ni odprl. Sklonil sem se, da bi pogledal skozi luknjico v ključavnici.«

»Torej ni tičal ključ v njej?«

»Ne.«

»Ali ste kaj videli?«

nosti pa bi bila nova cestna zveza Prekmurja z Mariborom, ki bi držala čez Kapelo in Ivanjce do Sv. Benedikta in naprej. Želeti je le, da bi se načrti kmalu začeli uresničevati.

* Dosedanji občini Celje mesto in Celje okolica sta združeni v eno občino. V notranjem ministrstvu je bil te dni podpisan odlok, s katerim se ustvarja veliko Celje na ta način, da se združita dosedanja mestna in okoliška občina. Zaradi združitve obeh občin sta bila razpuščena * celjski mestni svet in okoliški občinski odbor. V kratkem bo imenovan enotni mestni svet za novo celjsko občino. Za mestne svetovalce bodo imenovani zastopniki obeh dosedanjih samostojnih občin, za mestnega župana pa bo postavljen bivši župan okoliške občine g. Mišelčič.

* Meščanska šola v Žalcu se odpre jeseni. Ministrstvo prosvete je odobrilo ustanovitev meščanske šole v Žalcu. Kako velika je bila potreba te šole, je pokazalo že poizkusno vpisovanje, pri katerem se je prijavilo 106 učencev in učenek za prvi razred. Šola se odpre letos v jeseni. Ob tej priliki moramo s hvaležnostjo omeniti požrtvovalno delo narodnega poslanca g. Ivana Prekorška za ustanovitev te šole, ki je tako postala četrta meščanska šola v celjskem srezu.

* Bela krajina hoče meščansko šolo. Meščanska šola v Črnomlju, ki je bila dovoljena že leta 1930., bo, kakor kaže, letos oživila. Vsem, ki so pripomogli, da se šola oživi, bo ljudstvo hvaležno. Ni dvomiti, da bo banska uprava čim prej namestila učno osebje, izdala dovoljenje za odprtje in tako rešila trpljenje one otroke, ki se dnevno vozijo ob 4. jutraj z vlakom v Novo mesto.

* Rojaki iz Francije na Oplencu. V petek se je pripeljalo v Ljubljano iz Francije 36 članov Jugoslovenskega narodnega odbora,

ki je organiziral poklonitveno odposlanstvo na Oplenac. Odposlanstvo vodi g. Urlep. V odposlanstvu so zastopana skoro vsa naša rudarska društva iz Francije. Med izletniki je tudi več odličnih osebnosti, tako znani pariški odvetnik g. Milić-Nikolić in njegova soproga. Goste sta na ljubljanski postaji pričakovala ravnatelj izseljenskega urada gospod Fink v zastopstvu banske uprave in pa g. dr. Brilej, ki jih je pozdravil kot zastopnik mestne občine. Izletniki so si dopoldne ogledali mesto, potem pa so nadaljevali potovanje. S seboj so nosili krasen mozaik, delo umetnika Mitrovića, ki so ga položili na grob blagopokojnega kralja Ureditelja na Oplencu.

* Obrtniško zborovanje v Celju. Na praznik dopoldne je bil v Celjskem domu tretji redni občni zbor Osrednjega društva jugoslovenskih obrtnikov za dravsko banovino, ki se ga je udeležilo nad 200 odposlancev skoro vseh podružnic v dravski banovini. Občni zbor je pričel o slogi, delavnosti in napredku društva. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Lovro Pičman (Ljubljana), za podpredsednike gg. Ivan Šimenc (Ljubljana), Stojan Holobar (Celje) in Miha Lešnik (Maribor), za tajnika g. Kunaver (Ljubljana), za blagajnika pa g. Vidmar (Ljubljana). Udeleženci so si tudi ogledali celjsko obrtno razstavo, ki jim je izredno ugajala.

* Pogreb Draga Bežana. V petek je prispel iz Splita v Ljubljano železniški voz s krsto ponesrečenega poročnika 25-letnega Draga Bežana. Krsta je bila vsa pokrita z vencmi. Popoldne ob 16. je krsto blagoslovil duhovnik, nato pa se je razvil žalen sprevoz na pokopališče k Sv. križu. Na čelu spreveda so korakali podoficirji in nosili številne vence. Za venci sta stopala godba in oddelek vojske. Pred krsto je nosil oficir odlikovanje;

sledila je krsta na vozu, zavita v trobojnico z državnim grbom, za krsto pa so šli užalosteni svojci, prijatelji in pokojnikovi sošolci. Sprevoz je zaključila četa vojaštva. Pokojniku bodi lahka domača zemlja!

* Ob 65-letnici ptujske gasilske čete. V proslavo 65-letnice ptujske gasilske čete, ki je najstarejša v srezu, je priredila 14. in 15. t. m. ptujska gasilska župa župni zlet v Ptuj. Proslava se je vršila pod pokroviteljstvom podbana g. dr. Pirkmajerja. Udeležile so se je gasilske župe iz Ljubljane, Maribora, Celja, Murske Sobote, Ljutomer, Lendave, Kamnika, Slovenjgradca in Varaždina z 51 četami, 11 zastavami, 942 člani v krojih in 502 v civilu.

* Najstarejše drevo je cipresa. Seveda mora tudi to prvenstvo imeti Amerika. Neki washingtonski strokovni časopis opisuje najstarejše drevo na svetu. To je cipresa v mehiški vasi Santi Marii del Tule. Njeno deblo meri v obsegu 30 m. Drevo je visoko dobrih 45 m in ima ogromno krono v premeru približno 30 m. Mnogi strokovnjaki so že poizkusili ugotoviti njeno starost, pa se njihova dognanja močno razlikujejo. Eni trdijo, da šteje cipresa 3000, drugi pa, da 10.000 let. Določiti starost je zelo težavno. Rastni obroči ne pomenijo enega leta kakor pri naših drevesih, kajti v tropičnem podnebju zraste en krog včasih tudi v enem mesecu.

* 50 letnica srečnega zakona. Te dni sta obhajala pri Sv. Urhu pri Zagorju zlato poroko, 50 letnico srečnega zakonskega življenja, Trotovšek Franc in njegova žena Kristina, rojena Dobnikarjeva. Jubilant se je rodil l. 1860. v Trbovljah, njegova družica pa l. 1863. v Širju pri Zidanem mostu. V srečnem zakonskem življenju se jima je rodilo pet otrok, izmed katerih žive še trije v dobrih položajih. Trotovšek je pri premo-

»Da, videl sem Jaervena. Čisto razločno sem ga videl. Stal je pri oknu.«

»Ali je imel glavo obrnjeno proti vam?«

»Ne, kazal mi je hrbet.«

»Kako dolgo se ga videli tako stati?«

»Samo sekundo.«

»Ali ga niste dalje časa opazovali?«

»Da, hotel sem, toda je zakril luknjo v ključavnicah z roko.«

»Rekli ste pravkar, da je stal pri oknu.«

»Res je bilo tako. Toda je menda opazil, da sem ga gledal, zakaj prišel je zadensko proti vratom in položil roko na ključavnico.«

»Zadensko? Ali se vam ni zdelo to čudno?«

Mož ga je osuplo pogledal.

»Da, zdaj, ko ste me na to opozorili, se tudi meni zdi to zelo čudno.«

Krag je nekaj zapisal v svojo beležnico.

»Vi ste Jaervena videli že prej?« ga je vprašal.

»Seveda. Spoznal sem ga takoj. Že ponojena stara obleka je zadostovala za dokaz, da je bil res on.«

»Kako dolgo ste stali pred vratmi?«

»Četrť ure, potem sem šel. Zelo sem se hitel, ker me ni sprejel. No, k sreči sem dobil denar potem drugje. Ali želite še kakšno pojasnilo od mene?«

»Ne. Hvala lepa!«

Tujec je šel, očitno začuden zaradi mnogih nenavadnih vprašanj, na katera je detektiv hotel imeti odgovore.

Asbjörn Krag je sedel nekaj časa in gledal predse. Bil je zelo zamišljen. Zdajci je pogledal svojega šefa in v njegovih očeh se je zasvetilo. Znamenje, da mu je padla na um dobra misel.

Vzel je beležnico spet iz žepa, listal po njej in primerjal različna dejstva in datume.

Bil je videti skoro nekoliko vročičen, ne-

miren, kar se mu je zgodilo zmerom, kadar mu je šinila v glavo kakšna dobra misel.

Takoj nato pa se je spet pomiril.

Z enim zamahom je zaprl beležnico in vstal.

»Zdaj je čas, da se lotim dela,« je rekel.

»Zgodil se je zločin in opravlja bomo imeli z nevarnim in pretkanim zločincem.«

»Ali ste našli že kako oporo?« je vprašal šef z zanimanjem.

»Da, mislim. Pravkar začnem nekaj sumiti, čeprav še nimam čvrste podlage. Videli bomo, če bo obveljalo moje staro naziranje, da se pri vsakem zločinu, naj bo izvršen še tako mojstrsko, naposled najde majhna okolnost, na podlagi katere prej ali slej sledi razkritje. Potreben pogoj je seveda, da se loti reči pravi mož...«

Krag je bil očitno zelo dobre volje.

Kakor vsi resnično dobri detektivji je imel tudi Krag slabe trenutke, v katerih je čutil nepremagljivo željo po tem, da bi pohvalil svojo bistrornost.

»Kaj nameravate storiti?« je vprašal šef.

»Še enkrat se nameravam napotiti v Jaervenovo stanovanje in ga temeljito preiskati,« je odgovoril Krag. »Morda najdem še kakšno oporo.«

Šef je prikimal in detektiv ga je zapustil.

Ko se je nekaj ur pozneje spet vrnil v pisarno, je izraz na njegovem obrazu pričal, da ni našel ničesar.

»Videl sem samo veliko množico papirja,« je poročal šefu. »Čudim se, da ni po Jaervenu spraševalo še več ljudi, odkar je bil izgnan. Zapisal sem si imena vseh oseb, s katerimi je imel oteruh posle. Je prav zanimiv seznam. Pa vse to mi nič ne pomaga. Samo še nekaj moram storiti.«

»In kaj je to?«

»V njegovo blagajno moram vlomiti, Narq-

čil sem, naj jo prinesejo sem. Osem mož jo pravkar prenaša v stražni lokal. Bilo bi prav umestno, če bi vlamljanju prisostvovalo nekaj sodnih uradnikov.«

Šef je poklical po telefonu nekaj uradnikov. Ko so ti prispeli, so se vsi napotili v veliki stražni prostor, kamor je medtem že bila blagajna postavljena. Poklicali so tudi ključavničarja, ki je prinesel s seboj nekaj orodja, potrebnega za razbitje blagajne. Ključavničar se je lotil dela, pa ga je moral kmalu opustiti.

»To je najtrdnjša blagajna, ki sem jo videl doslej,« je rekel. »Če pravilno sodim, jo bo treba razstreliti z dinamitom. Ne pojde drugače.«

Asbjörn Krag je nekaj naročil enemu izmed postrežkov in ta se je takoj napotil v smeri proti Kragovi zasebni pisarni.

Kmalu se je vrnil in imel v roki lesen kovčeg, prevlečen s črnim usnjem. Detektiv je kovčeg odprl in je njegovo vsebino zdeval na mizo. Šef, ključavničar in uradniki so ga gledali z naraščajočim začudenjem.

V kovčegu je bilo vlomilsko orodje, izredno fino izdelano, vse bleščeče svetlo in ostro brušeno. Kakor bi bili ranocelniški instrumenti. Bili so vmes majhne ostre pile, finil svedri, močna »svinjska noga« in drugo. Največji instrumenti so bili pol metra dolgi, najmanjši pa ne večji od navadne šivanke.

Krag je vzel nekaj teh instrumentov in se spravil na blagajno. Slišalo se je, kako se je zabodel sveder v trdo jeklo in kako je žaga s sikajočim glasom prerezala kovino, da se je drobna, bela žagovina vsula po vratcih blagajne. Samo še zamah s »svinjsko nogo« in blagajna je bila odprta.

Šef je izgubil govor od osuplosti; Asbjörn Krag pa je rekel čisto mirno, medtem ko mu je lahen nasmešek zalgal okrog ust:

govniku v splošno zadovoljnost služboval 38 let kot nameščenec do upokojitve leta 1924. Bil je zmerom napreden mož. Obema še mnogo let!

* Banovina je kupila graščino v Svečini. Med bansko upravo in lastniki svečinske graščine, ki je bila last šentpavelskega samostana, so se vršila pogajanja, ki so se končala s kupno pogodbo. Vse zemljišče, sestojče iz 300 oralov vinogradov, gozdov, njiv, pašnikov in travnikov je bilo prodano za 1.800.000 dinarjev. Zraven spada veliko graščinsko poslopje s 25 viničarijami. Banska uprava dravske banovine bo kupljeno veleposestvo preuredila v vinarsko in sadjarsko šolo. Prevzem posestva bo 1. septembra.

* Škoda zaradi suše. Kmetijsko ministrstvo je zbralo podatke o škodi, ki jo je raznim krajem v državi napravila v poslednjih mesecih suša. V dravski banovini je suša od celotnih 42.529 ha posejane zemlje uničila 1964 ha ali 4,6 odstotka. Srezi brežiški, gornjegrajski, kamniški, krški, kranjski, laški, logaški, mariborski-desni breg, murskosobotski, novomeški, ptujski, radovljiški, slovenjegraški, celjski in šmarnski sploh niso bili prizadeti od suše. V lendavskem srezu je uničenih 26 odstotkov posejane površine, v konjiškem 25 odstotkov, v kočevskem 2, v litjskem 2, v ljubljanskem 2, v ljutomerskem 5, v metliškem 30, v dravogradskem 25 in v črnomeljškem 25 odstotkov. V prizadetih srezih bo dala zlasti turščica slabo letino. Enako je suša škodovala tudi travnikom in pašnikom, tako da v prizadetih srezih primanjkuje krme za živino.

* Zanimive najdbe okamenin v Krškem. Ljubitelj starin in neumorni raziskovalec gospod Oton Auman je že 20 let povsem nepazeno odkrival zgodovinske skrivnosti

krške okolice. Pri svojem raziskovalnem delu je naletel na skale, v katerih je tičalo mnogo okamenelih morskih polžev, školjk, pajkov in drugih živali. G. Auman ima veliko zbirko takih okamenin, ki jih je v okolici Krškega gotovo še zelo mnogo.

* Nenadna smrt Slovence v Zagrebu. Tudi dni je v Zagrebu nenadno umrl trgovski potnik g. Janez Travner, doma iz Škofje vasi v celjskem srezu. Zvečer pred usodnim dnevom je prišel k Rozi Plešerjevi v Vlaški ulici in jo prosil, da bi smel pri njej prenočiti. Starka, ki oddaja postelje za prenočevanje, ga je sprejela pod streho, zahtevala je pa od njega 10 Din in legitimacijo. Travner ji je oboje izročil, češ da gre takoj k počitku, ker ga boli srce. Mirno je prespal noč, zjutraj je pa začel naenkrat kašljati in iz nosa se mu je vtila kri. Odšel je na stranišče in prosil starko, naj pošlje po zdravnika. Ko se je vrnila, ga je našla že mrtvega. Zadel ga je srčna kap.

* Žrtve žaloigre v Hrastniku. Poročali smo že, da je mladi Josip Rotar v Hrastniku streljal na gostilničarjevo soprogo Reziko Plaznikovo in njena dva sinčka. Vse tri je nevarno ranil. Po zločinu pa je izvršil samomor. Plaznikova je v rudniški bolnišnici kmalu umrla. Stanje 6 letnega Stanka je še dvomljivo, medtem ko bo mlajši Branko okreval. Zdaj so našli pismo, naslovljeno na moža pokojnice g. Plaznika, v katerem priznava nesrečni Rotar povsem odkrito, da je ljubil pokojnico, ki pa ga je odklanjala, zaradi česar ni mogel drugače storiti, kakor je. Pojasnjeno še ni, zakaj sta postala žrtev zločina oba nedolžna otročiča, saj ju je nesrečni Rotar imel rad.

* Kaj pravi stoletnik o svojem življenju. Dne 20. t. m. je praznoval krojač Samuel Weis v Varaždinu stoletnico življenja. Kljub

tej starosti je še krepak. Le vid mu je opešal. Sam pravi, da zaradi tega, ker je kot krojač moral delati do 94. leta, da se je preživljal. Svojece nima več. Žena mu je umrla že davno in mu pustila dva sina, ki sta padla v svetovni vojni. Če ga kdo vpraša, zakaj se ni ponovno oženil, ravnodušno reče, da je bilo toliko lepih žensk, da se ni mogel odločiti za nobeno. »Sicer pa,« je rekel, »se pameten mož oženi samo enkrat.« Na vprašanje, kak recept je potreben, da človek doživi tako starost, je dejal: »Za starost ni recepta. Kdor jo doživi, jo doživi, a kdor umrje prej, ga zdaj ni več. Živel sme svobodno in nisem nikdar mislil na to, da bom doživel sto let. Žensk se nisem nikdar izogibal, pil sem in kadil, kar delam še danes.«

* Sprejemajo se mladeniči od 14 do 16 let starosti v vojaško godbeno šolo in od 17 do 21 let v zrakoplovno šolo. Pojasnila se dobijo pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti je znamko za 3 Din za odgovor.

* Razpisani sta pri mornarici strojna in strokovna podoficirska šola. Pojasnila se dobijo pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti je znamko za 3 Din za odgovor.

* Kačji strup je zdravilo proti raku. Iz Kolašine v Črni gori priobčuje »Vreme« to-le zanimivo vest: Vdova Mileva Medenica v Rečini pri Kolašinu je imela raka na maternici. Iskala je pomoči pri raznih zdravnikih in v raznih bolnišnicah. Naposled je bila v bolnišnici v Kolašinu. Zdravniki so se na vse načine trudili, da bi jo ozdravili. Ves trud pa je bil zaman. Poslali so jo naposled kot neozdravljivo domov in ji tudi odkrito povedali, naj se pripravi na konec. Doma je bolnica nekega jutra slišala, kako otroci pred hišo kriče in beže pred kačo. Spomnila se je

»Le veselite se, gospodje, da sem na vaši strani.«

V blagajni je ležala kopa papirja. Nekaj listov je bilo raztrganih. Takoj so tudi opazili, da je bil čisto zadnji predal, v katerem so bili brčkone najvažnejši papirji, nasilno odprt in temeljito preiskan.

»Mislil sem si,« je mrmral detektiv, »da so bili pri blagajni nepovabljeni gostje...«

Šef je bil slišal Kragovo pripombo in je menil:

»Toda blagajna je bila vendar nepoškodovana. Kako si to razlagate?«

Detektiv se je nasmehnil na svoj poseben način.

»Da, če bi to vedel, bi mi bila ena izmed skrivnosti že jasna.«

»Ena?«

»Da, rekel sem ena,« je nadaljeval Krag resno, »zakaj pri tej grozni žaloigri je več skrivnosti.«

NAPAČNA MENICA.

Blagajno so temeljito preiskali.

Gotovine niso našli v njej, pač pa nekaj vrednostnih papirjev za prav velike zneske. V majhnem predalu so bile tri bančne knjižice od različnih kristjanskih bank, v katerih je Jaerven nalagal denar.

Vse papirje so zapisali in jih potem varno shranili na policiji.

Krag je odprl svojo beležnico in zapisal še nekaj imen v seznam oseb, ki so bile v poslovni zvezi z oderuhom. Nato je šel v svojo pisarno, da bi si papirje natančneje ogledal. Sedel je na usnjen stol in si jih je razgrnil po mizi. Potem je vzel nekaj močnih kubanskih cigaret, jih položil poleg sebe na mizo, si eno prižgal in se lotil dela. Kakor

mnogo mož, ki delujejo duševno, je tudi Krag rad kadil močan tobak.

Prvo ime na seznamu oderuhovih dolžnikov se je glasilo: medicinec Jens Isaksen. Bil je zabeležen s posojilom v znesku dvesto kron, dospelih v plačilo triindvajsetega. Drugi je bil kapitan Halvor Bjerk; tudi ta je dobil posojilo dvesto kron, plačljivih pa enaindesetega.

Krag se ni dolgo zadržal pri teh in pri vrsti drugih imen. Zdajci pa se je zganil. Zapisano je bilo: Komisionar Jens Bruun, 30.000 kron, plačljivo enajstega. Takoj pod njim je stalo zapisano: Podporočnik Hjelm, 20.000 kron, plačljivo desetega.

Našel je še nekaj manjših zneskov, plačljivih okoli dvanajstega, ko je bil izginil Jaerven.

Krag je sklepal iz tega: če je imel kdo potrebo, da je umoril Jaervena, je moral biti eden izmed dolžnikov, najbrže tak, ki ni mogel plačati. Kragova pozornost se je zaradi tega spet usmerila na oba večja zneska, komisionarjevega in podporočnikovega.

Krag, ki je v času svojega dolgoletnega delovanja pri policiji spoznal izredno veliko število ljudi, je poznal tudi ta dva gospoda zelo dobro. Podporočnik Hjelm je bil siromašen kakor cerkvena miš. O njem so pripovedovali, da je bil v slabem gospodarskem položaju in da je padel v roke oderuhom. Komisionar Bruun se je že nekaj časa spuščal v velike kupčije, a v zadnjem letu ni imel sreče. Odkar mu je njegov bogati stric, konzul Bruun, odrekel pomoč, tudi ni imel več tako neomejenega kredita kakor poprej.

Detektiv je sedel za svojo pisalno mizo in razmišljal o vseh teh rečeh, ko so se odprla vrata in je vstopil šef. Krag je takoj opazil, da je imel nekaj na srcu,

»Ali se vam ne zdi, da so pri blagajni tudi neke druge zanimivosti, vredne upoštevanja, in ne samo ta, da je bil vanjo izvršen vlom?« je vprašal.

»Tudi jaz mislim tako,« je odgovoril Krag. »Zlasti se mi je videlo čudno, da ni bila v njej niti ena neplačana menica, zato pa cela kopa drugih papirjev. Kam je oderuh neki dal svoje menice?«

»Prav to sem tudi jaz razmišljal,« je odgovoril šef. »Ali se morda ne dá to tako razložiti, da je bilo pri vladu udeleženih več oseb, ki so te menice uničile?«

»Že mogoče. A najverjetneje bo, da je Jaerven shranil svoje vrednote v banki.«

»To se dá dognati,« je menil šef. »Bom takoj telefoniral.«

Šel je v svojo pisarno. Ko se je čez malo časa vrnil, je rekel:

»Da, res je. Jaerven je vzel v najem shrambo za vrednote v neki banki. Ker pa je govorica, da je bil oderuh najbrž umorjen, prišla že do banke in povzročila tam veliko presenečenje, mi je ravnatelj dovolil, da preiščem vrednostne papirje, ki jih je Jaerven shranil v banki. Takoj pojdem tja. Ali me boste spremljali?«

»Zdajle ni toliko važno zame, da bi brskal po papirjih,« je odgovoril detektiv. »Zadostuje, če pojedete sami tja in jih pregledate. Nekaj drugega imam v načrtu. Bil bi vam pa zelo hvaležen, če bi mogli poizvedeti, katere osebe so podpisale menice za podporočnika Hjelma in komisionarja Bruuna v znesku 20.000 in 30.000 kron. Menici sta dospeli desetega in enajstega tega meseca, torej v času, ko je Jaerven izginil.«

Šef je razumel, kaj je hotel Krag s temi reči, in si je zapisal imeni.

(Dalje sledi.)

pri tej priloži, da ji je neka ženska v bolnišnici pravila, da je kačji strup najboljši zdravilo proti reku. Vločila je modrasa, zgrela vodo v loncu, v lonec pa spustila modrasa. Modras je v vodi poginil, na površini vode pa se je pojavila modrikasta pena. To je Mileva posnela in jo je la piti trikrat na dan. Že v nekaj dneh ji je bilo bolje in je kmalu popolnoma ozdravela. Popolnoma zdrava že zdaj dela na polju. Vest o njenem ozdravljenju se je seveda razširila po vsej okolici. Zvedel je za njo tudi upravnik barčevinske bolnišnice v Kolašini dr. Mihailo Vukčević, ki jo je svoj čas kot neozdravljivo odpustil iz bolnišnice. Dr. Vukčević se je takoj napotil v Rečino, kjer je dobil Milevo na polju pri delu. Pregledal jo je in ugotovil, da je dejansko zdrava. Mileva je pokazala zdravniku še ostanek one modrikaste tekočine, ki jo je pila in ki ji je donesla zdravje. Dr. Vukčević bo zadevo dal znanstveno preiskati. Zlasti hoče ugotoviti, če se bolezen ne bo ponovila in če ne bo tekočina sicer slabo učinkovala na telo.

* **Požar v Brjhi na Primorskem.** Nedavno popoči je nastal v skednju bratov Trpinov v Brjhi pri Rihemberku požar, ki je uničil poslopje in vso zalogo žita. Na pomoč so prhiteli celo gasilci iz Gorice. Uspelo pa jim je le požar omejiti, tako da ni pričela goreti še hiša.

* **Naši modrasi izvožno blago.** Znam mario-borski preparator Josip Ciringer je dobil od Pasteurjevega zavoda na Dunaju nalogo, naj dobavi čimveč živih modrasov. Naši modrasi so namreč v znanstvenem svetu znani, da imajo največ strupa, tako da je povpraševanje po njih zelo veliko. Lov na modrase ni samo sport, marveč je tudi zvezan s precejšnjimi težavami. Dosele je Ciringer poslal v Avstrijo 150 modrasov.

* **Razjasnjena skrivnostna smrt.** V gozdu pri vasi Jami je našel posestnik Anton Hrovatič iz Gornjih Lakome žensko okostje. O najdbi je obvestil orožnike v Ruperčah, ki so ugotovili, da se je ponesrečila že od lani pogrešana užitarica. 80 letna Marija Hotevčeva iz Rajnuš pri Stranski vasi. Ko je izginila, so se širile govorice, da je umrla nasilne smrti. Starka je bila slaboumna, zašla je v gozd, padla v jamo in se ubila.

* **Obup mlade žene.** Nedavno je izginila iz Maribora 24 letna Antonija Čančalova, žena klobučarskega pomočnika. Svojim sosedom je dejala, da se bo ubila. S seboj je vzela samokres. Kakor je zdaj znano, je šla v Rogatec in bila tam v Špornovem hotelu. Prišla je v hotel dopoldne in vse njeno obnašanje je kazalo, da je močno razburjena. Govorila je, da pojde obiskat moževe sorodnike, katerim se hoče potožiti, nato pa da pojde v smrt. Ljudje so ji prigovarjali in jo tolažili. Naslednji dan pa jo je grajski lovski čuvaj našel v gozdu na samoti mrtvo. Poleg trupla je ležal samokres. O žaloigri je takoj obvestil orožniško postajo.

* **Velik požar v Hočah.** V nedeljo ponoči je nastal v gospodarskem poslopiju posestnika Mihaela Krajncu v Hočah požar. Še preden so se domači prav zavedli je postala tudi živina žrtev ognja. Na pomoč so prhiteli domači gasilci, kmalu pa še gasilci iz Bohove, Razvanja, Radvanja, Maribora, Studencev in Pobrežja, ki so ogenj omejili.

* **Huda nesreča pod vrhom Zelenice.** Pod vrhom Zelenice na avstrijski strani je padla v prepad Božena Zirkelbachova, 23-letna hčerka magistratnega uradnika iz Ljubljane. Hudo poškodovano so z velikimi težavami prenesli do Sv. Ane, odkoder so s posestva barona Borna telefonirali po reševalce v Ljubljano. Reševalni avto jo je potem prepeljal v ljubljansko bolnišnico.

* **Smrtna nesreča priljubljenega Tržičana.** V ljubljanski bolnišnici je umrl g. Jože God-

nov, po domače Jozelj, posestnik in mesar iz Tržiča, ki je postal v nedeljo ponoči na cesti Sebenje-Križe žrtev nesreče. Vozil se je s kolesom domov in se po nesrečnem naključju zaletel, ker ga je zbegala žarka luč, v nasproti vozeči avtomobil. Trčenje je bilo usodno. G. Godnov je dobil hude notranje in zunanje poškodbe, za katerimi je umrl. Pokojnik je bil splošno priljubljena osebnost Tržiča.

* **Obup nesrečnega posestnika.** 44-letni posestnik in bivši trgovec Ivan Plėvnik na Brezovici je bil že dalje časa živčno bolan. Posebno hudo je vplival nanj požar, ki mu je junija uničil gospodarsko poslopje. Zavarovan je bil pri dveh zavarovalnicah skupno za 47 tisoč dinarjev, a se je izplačilo zavarovalnice zavlačevalo, ker je ljudska govorica vrgla nanj sum, da je z nepredvidnostjo delno sam zakrivil požarno nesrečo. Plėvnik je nujno potreboval denar za popravila, ker mu je dež v zadnjem času ogražal živino. Vse to ga je razburjalo. Ko je zadnjič prišel domov, je bil ves potrč, kar pa domačim ni zbuvalo skrbi, ker so bili vajeni, da je živčno najhujše trpel vedno v začetku in sredi meseca. Zgodaj zjutraj je 16-letnemu sinu še napregel konoja, da se je napotil v Notranje Gorice po mleko. Ko je žena vstala, ga ni bilo nikjer, in zbudila je otroke, da so ga pomagali iskati. Naposled so ga našli obešenega v kleti. Na tleh je ležal klobuk, na njem pa listek z besedami: Skrbite za male!

* **Velik požar sredi Ljubljane.** V ponedeljek zjutraj je nastal požar na velikem gospodarskem poslopiju pri Čekinovem gradu v Ljubljani. Poslopje so bili pred leti temeljito preuredili, ker ga je vzela v najem policijska uprava, da je tam uredila lileve za svoje konje in dve stanovanji za nadzornika Pavločiča in stražnika Gorjanca. Ker je bilo v zgradbi okrog 40 ton sena, je vse poslopje

zgorelo do zidov. Pravijo, da je morda eden izmed koscev, ki so zaposleni na Koslerjevih travnikih in prenočujejo na hlevu, v nepredvidnosti odvrnil ogorek cigarete in s tem povzročil požar. Škoda je krita z zavarovalnino.

* **Smrtna avtomobilska nesreča.** Na državni cesti Ptuj—Ormož se je pripetila huda avtomobilska nesreča. Iz Haloz je peljal proti Ptuj tu tovorni avto vino. Avto je lastnik Viktor Jirk iz Črnuč pri Ljubljani, sam šofiral. Nasproti je pripeljal posestnik Franc Petrovič iz Puhlje, star 45 let, voz sena. Oba sta vozila po predpisani desni strani ceste, konj pa se je pred avtomobilom nenadno splašil in je naglo potegnil, da je Petroviča vrglo z voza naravnost pod avto, ki ga je povozil do smrti. Na kraj nesreče je takoj prišla sodna komisija. Kdo je zakrivil nesrečo, se bo dalo dognati po nadaljnji preiskavi. Pokojnik zapušča sedem nepreskrbljenih otrok.

* **Smrt otroka v potoku.** Mariborsko drž. tožilstvo je prejelo obvestilo o žalostnem dogodku. V Kovači vasi pri Slovenski Bistrici sta na nekem posestvu uslužbena zakonca Franc in Angela Jurčičeva. Pred dnevi, ko je mož delal v vinogradu, žena pa kuhala obed in prala perilo, so se njeni trije otroci igrali na dvorišču. Starejši, 7-letni sinko je imel sicer nalogo, paziti na 4-letnega bratca in 1-letno sestrico. Ko pa se je zabaval z bratcem, je pozabil na sestrico, ki se je splazila do bližnjega potočka. Čez nekaj časa je prišla mati gledat, kaj delajo otroci, ter s strahom opazila, da hčerke ni nikjer. Začela jo je iskati, toda zaman. Naposled se je le spomnila, da je otroček morda padel v potok. Vsa zbegana je preiskala potok in je res našla hčerko 200 metrov niže od hiše v potoku. Takoj je nesrečna mati poklicala zdravnika, toda vsa prizadevanja so bila zaman, ker je bil otrok že mrtev.

S tako lahkoto

in hitrostjo doseči tako belo perilo je mogoče samo z

RIVIERA

terpentinovim milom

ki je izdelano na podlagi olivnega olja.

* **Brat je ustrelil sestro.** V Jabolčniku pri Prevaljah je imela posestnikova hčerka Eleonora Kmetovčeva ljubavno razmerje s posestnikovim sinom Alojzjem Mahnikom. Starši in bratje Kmetovčeve so bili proti temu razmerju. Ko je te dni Eleonorin brat zasačil sestro z Mahnikom, ga je to tako ujezilo, da je potegnil samokres in trikrat streljal na njo. Nesrečna mladenka je bila takoj mrtva. Po dejanju se je Mahnik sam javil orožniku.

* **Nasilje nad deklico.** Pri Sv. Lovrencu je neki 43-letni delavec navalil na 14-letno deklico, jo zavelkel v gozd, ji zamašil usta in oskrnil. Deklico so našli nezvestno. Orožniki so zločinca aretirali.

* **Velik vlom je bil izvršen v noči na soboto** v vilo Ruperta in Marije Šmitovih v Limbušu. Še neizsledeni tatovi, za katerimi vršijo studenški orožniki poizvedbe, so odnesli razno srebrnino, 35 moških srajc, razno posteljino, perilo in obleko v skupni vrednosti 15.890 dinarjev.

* **Umor preužitarja.** Pred dnevi je našel pes posestnika Jožeta Bikovška z Oradišča pri Škofji vasi na meji vasi Straže in Gabrovca pri Vojniku truplo 80-letnega preužitarja Jožeta Goriška od Sv. Miklavža pri Škofji vasi. Pri ogledu trupla so banovinski zdravnik dr. Svetina iz Št. Jurija in šentjurski orožniki ugotovili, da je postal Gorišek žrtev umora. Gorišek je stanoval skupno s svojim zetom preužitarjem Francetom Arčanom pri Sv. Miklavžu. Arčan je izjavil, da je odšel Gorišek 28. julija z doma in se ni več vrnil. Ker Gorišek in Arčan nista živela v dobrih odnosih, je padel sum na Arčana, ki so ga aretirali.

* **Oplenjena blagajna celjske elektrarne.** V noči na petek je bil izvršen v pisarniške prostore mestne elektrarne v Celju drzen vlom. Neznani tat, ki so mu bile razmere v elektrarni očitno dobro znane, se je ponoči splazil z dvorišča elektrarniškega poslopja skozi pritlično okno na hodnik, odprl s silo vrata, ki držijo v pisarno inženjerja, in se lotil blagajne. S svojimi nogami je prerezal jeklo pri treh ključavnicah, odprl blagajno in odnesel iz nje 35.696 Din. Policija upa, da bo kmalu izsledila vlomilca.

* **Tri žrtve noža.** Nedavno zvečer je nastal v Tuhinju hud pretep med vinskih bratci in naposled sta na bojišču obležala hudo ranjena dva brata. Prvi je 25-letni France Dacar, doma iz Laz pri Kamniku, ki je dobil z nožem vbode v roko in hrbet, a mnogo huje je bil poškodovan njegov mlajši brat Jože. Ta je dobil sedem nevarnih vbov po vsem telesu. Oba so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Tretja žrtev noža je pa postal 22-letni kovač Ciril Podjed iz Pšate, ki ga je med prepirom neki France Babnar sunil z nožem v trebuh in ga smrtno nevarno ranil.

* **Zaradi otrok so se pobili starši.** V Ljubljani pri Zagrebu sta se sosedata Marinič in Fras sprla, ker je Marinič zaradi nekih neurednosti kaznoval Frasovega otroka. Med prepirom se je Fras tako razburil, da je udaril sosedata s težkim kamnom po glavi. Nesrečni Marinič je nekaj ur pozneje izdihnil, zdravniki pa so ugotovili, da ni umrl zaradi rane, temveč zaradi srčne kapi.

* **Po požigih v Dobrničah.** Poročali smo že, da so v Dobrničah bili požari na dnevnem rudi. Gorelo pa je vedno le podnevi. Ljudstvo je bilo silno razburjeno, posebno ker so se pojavile govorice, da namerava skrivnostni požigalec upeljeti vso vas. Da se vaščani ognje najhujšemu, so ves svoj letošnji pridelek, poljštev, vozove in drugo spravili na varno. Tudi ženske in otroci so odšli v bližnje vasi, po večini k sorodnikom. Kot osumljenca sta bila prijeta dva zavarovalna zastopnika in izročena sodišču. Ko se je pa preiskava že bližala koncu in je bilo zaslišanih mnogo prič, je bil aretiran še neki bivši dobrniški posestnik, ki so ga te dni izročili sodišču v Trebnjem. Po zaslišanju se tega osumljenca so vse tri poslali v zapore okroglega sodišča v Novem mestu. Baje bo nekaj aretacij še sledilo. Najbrž bo med vsemi aretiranimi le eden kriv.

* **Nova razprava o umoru pred 15 leti.** Ena izmed največjih povojnih razprav pred mariborskim okrognim sodiščem je obnovljena. Dne 20. t. m. se je začela razprava proti bratom Ivanu in Jožetu Markucijema iz Drvanje in posestniku Mihi Zemljiču iz Bačkove, ki so bili obtoženi, da so v noči na 6. septembra l. 1920. v Drvanji s sekro zavrtno umorili neznanega moža ter ga ponoči odpeljali v Benedički gozd. Vsi trije so bili pred mariborsko poroto pred leti obsojeni na smrt, pozneje pa jim je bila kazen spremenjena v do smrtne ječe. Truplo neznanega umorjenca je našla v Benedičkem gozdu 13-letna Elizabeta Ješevnikova. Vsi trije obsojenci so vztrajno zatrjevali svojo nedolžnost, da si jih priče hudo obremenjevale. V teku let je prišlo na dan marsikaj v razbremenitev obsojencev. Zaradi tega je mariborsko okrogno sodišče lani v oktobru dovolilo obnovo razprave. Da bi se za novo razpravo vse pripravilo, so letos v noči 29. marca na torišču skrivnostnega zločina rekonstruirali zločin, kakor se je izvršil po izpovedbi prič. Tedaj so zaslišali tudi posestnika Štefana Grčka, ki je pričal, da je videl ponoči dva ali tri dni pred Malo Gospojnico leta 1920., da so pri hiši Markucijevih trije moške nalagali na voz človeško truplo in da je eden ostala dva priganjal z besedami: »Subito, subito!« Potem so vpregli konje in odpeljali truplo proti Benedičkemu gozdu. Pri poizkusu rekonstrukcije zločina je Grček v glavnem vztrajal pri svojih izjavah. Ime umorjenca, ki je bil baje tihotapec, je še vedno neznano. Vsi trije obsojenci še vedno zanikajo krivdo. Razprava o skrivnostnem zločinu bo trajala najbrže tri dni. — Povabljenih je 65 prič.

* **Stražnik v spovednici.** V minoritskem samostanu v Ptujju so že dve leti opazili, da nekdo krade denar, ki ga cerkovnik nabira s puščico med službo božjo. Ves denar so takoj po maši nosili v zakristijo in ga začasno hranili v neki omari. Ker je denar iz te omarice zmerom izginjal, je župnišče prosilo za pomoč policijo. V spovednici zakristije se je v nedeljo skrili civilno oblečen stražnik, ki je iz spovednice lahko opazoval, kaj se dogaja v zakristiji. Maša je bila končana in iz zakristije sta odšla duhovnik in cerkovnik. V zakristiji so ostali le še štirje mladi strežniki, ki so se takoj lotili omarice, kjer je bil shranjen denar. Sponarejenimi ključmi so odprli puščice ter si napolnili žepe z drobižem. Silno pa so se prestrašili, ko se je odgnila zavesa spovednice in se je pred njimi pojavil stražnik. Mož postave je malopridneže odvedel na stražnico, kjer so skesano priznali, da so na račun cerkvenega denarja že dve leti jedli slaščice in druge priboljške.

* **Zopet velik vlom.** Neznani tatovi so vlomili v mesarijo mesarja Popisa v Stogovcih pri Moškanjcih in ukradli veliko množino mesnih izdelkov, denarja in obleke. Z lajšanjem se je v bližini našel vlomilci. —

* **Vlomilci na dnevnem redu.** Na Ločkem vrhu so tatovi vdrli v hišo posestnika Lenarta Brunčiča ter mu odnesli razne predmete in 530 Din gotovine.

* **Žrtev bojevitosti.** V Korošju pri Težici so imeli v nedeljo gasilsko veselico. Nekateri fantje, med njimi 32letni čevljarški pomočnik France Erlih, so v pijanosti začeli nadlegovati mirne ljudi. Pozno ponoči so se vračali pijani fantje z veselice in glasno dajali duška svojemu razpoloženju. Orožniška patrulja, ki je skrbela za red, je fante svarila, toda naletela je slabo. Fantje so začeli orožnike psovati in metati nanje kamenje. Erlih je planil proti enemu orožniku, ga zgrabil za puško in mu jo hotel iztrgati. Orožniku je priskočil na pomoč tovariš in pozval Erlaha, naj izpusti puško. Ker pa je Erlih vedno bolj tiščal v orožnika in je bila nevarnost, da mu res vzame puško, in ker se na ponoven poziv ni hotel odstraniti, je drugi orožnik rabil orožje in ga sunil v prsi. Hudo ranjenega Erlaha so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer pa je umrl kot žrtev lastne nepremišljenosti.

VELESEJEM V LJUBLJANI.

JADRANSKA RAZSTAVA

5. do 16. septembra.

Razstavišče obsega 40.000 kv. metrov.

NAŠ JADRAN
(Jadranska straža, zgodovina, geografija, jame, živali, rastline, narodne noše in običaji, vojna in trgovinska mornarica, sport, promet, tujski promet, gošpodarstvo in ribarstvo.)

VELIKA RAZSTAVA ŽIVIH MORSKIH RIB IN DRUGIH ŽIVALI

UMETNOSTNA RAZSTAVA »NAŠE MORJE«

POSEBNE RAZSTAVE:
arhitektura, perutnina, kinci, koze, ovce, obrt, industrija itd.

Tekmovanje harmonikarjev
15. septembra.

Polovična voznina na železnici in avionih, popusti na parnikih. Železniške legitimacije se dobijo po Din 5 na postajah.

VABIMO NA PREKRASNO RAZSTAVO!

no dajali duška svojemu razpoloženju. Orožniška patrulja, ki je skrbela za red, je fante svarila, toda naletela je slabo. Fantje so začeli orožnike psovati in metati nanje kamenje. Erlih je planil proti enemu orožniku, ga zgrabil za puško in mu jo hotel iztrgati. Orožniku je priskočil na pomoč tovariš in pozval Erlaha, naj izpusti puško. Ker pa je Erlih vedno bolj tiščal v orožnika in je bila nevarnost, da mu res vzame puško, in ker se na ponoven poziv ni hotel odstraniti, je drugi orožnik rabil orožje in ga sunil v prsi. Hudo ranjenega Erlaha so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer pa je umrl kot žrtev lastne nepremišljenosti.

* **Vlomilec v Medijski dolini.** Te dni se je priklatil v Medijsko dolino tat, ki je na več krajih poizkušal srečo. Tudi Mlekarsko zadružno v Izlakah je obiskal. V sirarni je pobral nekaj drobnih reči in dva kolača sira. Imel pa je smolo. Vzel je taka kolača, ki še nista bila zrela. Razjarjen je kolača razbil in šel iskati srečo drugam. Nesrečo je imel tudi pri drugem vladu v sosedno trgovino. Poizkušal je priti čez ograjo in v trgovino. Pa imajo na dvorišču budnega psa, ki je začutil nočnega potepuha. Zbudil je z lajanjem domače, ki so prižgali luč, nato pa je vlomilec izginil v noč. Vlomilec jo je našel nato k domačiji Ješenka Peregrina v Mediji. Najprej je odpiral večna vrata, ki se mu pa niso vdale. Vlom se mu je posrečil šele na zadnjih vratih. S pomočjo vitriha je prišel v hišo in si je natožil nekaj blaga, potem pa ga je vzel v noč. Naslednje jutro so bili o vladnih obveščenih orožniki. Orožniška patrulja, ki je odšla proti Trojanam, je naletela na sumljivega moža. Ker je neznanec poiz-

kušal pobegniti v gozd, je postal še bolj sumljiv. Orožnika sta mu bila kmalu za petami. Legitimirala sta tujca, ki se je izdal za Krčo Maksa, brezposelnega rudarja iz Trbovelj. Prvotno je vlome v dolini zanikal, priznal jih je šele na orožniški stražnici. Trdil pa je, da ga je do vlomov privedla beda.

Iz popotnikove torbe

LJUDJE SO NEPOBOLJŠLJIVO LAHKOVERNI.

Črnomelj, avgusta.

Nekega jutra sta pri Mavrinovih na Brezovici blizu Črnomlja potrkala dva popotna človeka in sta pobožno pripovedovala, da romata na Brezje k Mariji Pomagaj. Prosila sta za zajtrk in Mavrinca jima je res postregla, ženski s črno, moškemu pa z belo kavo in lepim kosom kruha. Ko sta se gosta krepčala, sta na lepem začela govoriti o tem, da se razumeta na čarovnije. Nato sta pred gospodarjem in gospodinjo uprizorila komedijo z zvijačo, ki je med cigani dobro znana in ki je med ljudstvom našla že toliko žrtev, da je kar neverjetno, kako ji more vsaj malo razumen človek verjeti.

Tujca sta si dala prinesiti križ, steklenico blagoslovljene vode, živo piščico, jajce, moško srajco iz tenkega blaga in telovnik, nato pa sta zahtevala od gospodarja, naj jima izroči stotak. Mavrin je prinesel bankovec. Tedaj se je neznanka spomnila, da potrebuje za uspešno čarovnijo prav za prav ves denar, kar ga je pri hiši. Mavrin je res prinesel iz skrinje še nekaj ameriških in kanadskih dolarjev in nekaj domačega denarja, tako da sta imela cigana pred seboj na mizi okrog 7000 Din. Ženska je delala z blagoslovljeno vodo nekakšne križe nad vsem skupaj, zamotala je bankovce in srebrnike v srajco, mrmrala nad culo čarovniške molitvice, nato pa srajco spet razmotala in pokazala, da denarja ni več. »A preden pojdete spat,« je rekla, »boste vse skupaj našli na postelji. Moje molitvice pa bodo prinesle najboljšo srečo vsej hiši.«

Gospodarju je še naročila, naj gre na polje in naj to srečo raztrosi tudi po njivah in travnikih. Mavrin je v resnici obšel vse svoje polje, a ko se je čez eno uro vrnil, o dobrotljivih čarovnikih ni bilo več sledu. Šele takrat se je zablistalo gospodarju, da je bilo vse skupaj nesramno sleparstvo. Zapregel je voz in hitel za njima proti Kočevju, a ju ni več dobil.

Na podoben način sta neznanca, ki sta doma baje iz okolice Siska, osleparila še nekega posestnika v Jelševniku pri Črnomlju in okradla nekega kmeta na Griču.

ROPARSKI NAPAD NA ŽUPNIŠČE.

Gilna, avgusta.

V noči na soboto so neznani razbojniki poskušali vdreti v župnišče v Viduševcu. Župnik g. Gregurič pa je še pravočasno opazil neznance in je začel nanje streljati. Na streljanje in na klice župnika na pomoč so iz vasi pritekli številni kmetje, a metem so napadalci že pobegnili. Krvavi sledovi okrog župnišča so kazali, da je župnik enega izmed razbojnikov pogodil.

Napad je zbudil med prebivalstvom veliko razburjenje, saj še niso izsledeni razbojniki, ki so umorili in oropali župnika g. Vedrina v bližnji Bučici. Nedvomno so napad na župnišče v Viduševcu izvršili isti razbojniki, ki so umorili župnika Vedrina.

Ponoči je vse dobro.

Ženin: »Vem dobro, da sem star in grd.«
Nevesta: »Nič ne de, saj boš tako ves dan v pisarni.«

NAŠI NA TUJEM

IZ KOLONIJ NAŠIH ROJAKOV V AMERIKI.

Cleveland, julija.

V Rockspringsu je vlak povozil Franca Trojarja, ki je dobil tako hude poškodbe, da je v bolnišnici umrl. Pokojnik je štel 56 let; v Ameriko je prišel pred 30 leti. Bil je samec in zadnje čase brez dela. V Ameriki je zapustil sestro.

V Clevelandu je avtomobil do smrti povozil Matijo Grzinčiča iz Klane pri Opatiji, kjer zapuša ženo in dve hčerki. Štel je 47 let; v Ameriki je bil 19 let.

V Trinedatu je umrl v bolnišnici Janez Hren. Delal je po večini v premogovnikih, kjer si je pokvaril nogo, ki se mu ni hotela zaceliti. Hotel se je vrniti v staro domovino, pa ga je prehitela smrt. Doma je bil iz Prigorice pri Ribnici.

V bolnišnici v Clevelandu je umrl za poškodbami, dobljenimi pri tepežu, Janez Meglič, star 47 let, doma nekje od Krke na Dolenjskem.

V Chicagu se je odigrala pretresljiva ljubavna žaloigra. Jože Gornik je usmrtil svojo 19-letno ljubico Marijo Lukavičevu. Za slovo jo je poljubil, potem pa jo je zabodel z nožem v prsa. Fant pravi, da sta se bila domenila, da pojdeva skupaj v smrt. Najbrže se je on skesal, ko je prišla vrsta nanj. Ranjeno dekle ga je prosilo, naj jo reši strašnih bolečin in ji zasadi nož v srce, kar je tudi storil. Pred smrtjo ga je pa prosila, naj jo še enkrat poljubi.

V Alamusi se je pripetila huda avtomobilska nesreča, ki je zahtevala življenje 21-letnega Janeza Šviglja. Fanta je avtomobil tako hudo poškodoval, da je čez nekaj dni v bolnišnici umrl. V Ameriki je zapustil starše in več bratov ter sester.

Umrli so: v Calumetu Janez Štukelj, star 42 let, rojen v Ameriki, kjer zapuša starše, štiri brate in štiri sestre; v Forest Cityju Jože Mihevec, star 33 let, rojen v Ameriki, kjer zapuša ženo, tri otroke, starše, dva brata in tri sestre; v istem kraju Janez Marinarič, star 29 let, doma iz Istre; Marinarič se je smrtno ponesrečil v rudniku; v istem kraju je umrl tudi Ignac Novak, star 49 let, doma od Sv. Lovrenca ob Temenici; v Ameriki je bil 27 let, zapustil je ženo, pet otrok in dve sestre.

Pred sodnikom v Clevelandu sta stala Janez Belan in njegova žena Ana s hčerko. Belan je bil obtožen, da je ženo pretepel z jermenom, ker si je dala po zdravnikovem nasvetu ostriči lase. Hči je hotela posredovati v prid materi, pa jo je še ona dobila z jermenom. Pred sodnikom je žena izjavila, da jo pretepe mož tako dvakrat na leto. Belan je skesano priznal, da ženo reš pretepa, in obsojen je bil na 60 dni zapore ter 200 dolarjev globe. Na ženino prošnjo mu je bila pa zaporna kazen odpuščena in globa znižana na 13 dolarjev.

V Chisholmu so imeli nedavno volitve v šolski odbor in med sedmimi kandidati je bil tudi Slovenec Karel Došan. Proti njemu je bil sicer hud odpor drugih narodnosti, vendar je pa zmagal in je bil izvoljen v šolski odbor za dobo treh let.

Janez Polajnar iz Podpeči se je peljal z avtomobilom domov, pa ga je nenadno zadela kap, da se je njegov avto zaletel v nasproti prihajajoči avto. Polajnar je bil takoj mrtev.

Umrli so: v Clevelandu Roza Snyderjeva, rojena Žnidaršičeva, stara 24 let, in Ivana Škrleja, rojena Petričeva, stara 56 let, doma iz Begunj pri Cerknici; v La Salleju Terezija Mežnarčeva, stara 75 let, doma z Dolenjskega; v Pueblu Janez Hribar, star 21 let, rojen v Ameriki; v Chicagu Lojze Štular,

star 54 let, doma iz Aršič pri Radovljici, in v Enunclavu Franc Potočnik, doma z Oorrenjskega.

V Clevelandu so umrli: Franc Surc, po poklicu livar, doma iz Žužemberka, star 62 let; v Ameriko je prišel pred 42 leti; dalje Jožef Maurer, po domače Čuželjnov Jože, star 59 let, doma iz Zagradca na Dolenjskem; v Ameriki je bil 39 let; dalje Janez Suhadolnik, brat znanega trgovca s čevlji, doma je bil iz vasi Kamnika pri Preserju. V bolnišnici v Clevelandu je umrl Martin Špihar, star 64 let, doma iz Male Pristave na Krasu. V Ameriki je bil 35 let.

V Chicagu je umrl Jože Drešček, star 62 let; podlegel je operaciji.

V Barbertonu je umrla Angela Ambrožičeva, stara 42 let.

V Clevelandu je umrla Marija Primožičeva, rojena Grudnova, stara 58 let, doma iz vasi Mašce, župnija Sv. Gregor; v Ameriki je bila 34 let.

Blizu Clevelanda se je smrtno ponesrečil Lojze Gajšek, star 31 let, doma iz Celja. Postal je žrtev avtomobilske nesreče.

V Clevelandu je umrl Anton Pograjc, star 63 let, doma iz Lučarjevega Kala pri Št. Vidu na Dolenjskem. V Ameriki je bil 23 let.

V Chicagu je umrl Janez Polajnar v avtomobilu. V Ameriki zapuša ženo in hčerko.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9°)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vršil vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

ŽENSKI VESTNIK

GOJENJE VRTNIH JAGOD.

Se je čas, da napravimo nove nasade vrtnih jagod.

Če nismo zadovoljni z vrstami, ki smo jih doslej gojili, jih zavržemo, ali pa, če imamo dovolj prostora na vrtu, posadimo v kak kotiček, kjer nam še nekaj obrodijo. Za nov nasad si pa preskrbimo kako novo vrsto.

Razmnožujemo jagode na ta način, da nasadimo vršičke poganjkov pri starih grmičkah. Ti vršički pa morajo biti dobro vkoreninjeni, preden jih odrežemo od stare rastline. Priporočljivo je, da postopamo pri razmnoževanju žlahtnih vrst takole: Vkoreninjene poganjke posadimo v toplo gredo, kjer jih skrbno gojimo in pazimo, da imajo zmerom dovolj vlage, jih plevemo in okopavamo. Če pa nimamo na razpolago tople grede, posadimo mlade vršičke v cvetlične lončke ter jih zagrebemo napol v senci in skrbimo za pravilno vlago. Ko so se jagode dobro vkoreninile, jih presadimo na stalno mesto. Pozimi jih nekoliko zavarujemo z vejami. Pomladi jih okoplamo in lahko pričakujemo že pridelek, navadno pa šele v drugem letu obilo obrode.

★

Stanoviten plevel spravimo z vrta na ta način, da dotična mesta dobro zalijemo z vodo, da potem lažje izkopljemo plevel z vsemi koreninami, zakaj če izkopljemo le del korenine, ki se tako rada odtrga, nam ostane spet požena. Po stezicah uničimo plevel z raznimi kislinami, s katerimi polijemo pota. Trdovratni plevel pa uničimo le z izkopava-

njem, ki ga po potrebi večkrat ponovimo. Da se nam pa plevel ne zaseje, moramo paziti, da ne dozori v seme. Zato ga moramo že cvetočega zatreti.

Za kuhinjo

Cmočki na poljski način. Zmešaj v skledi tri jajca, četrt litra sladke smetane, štiri žlice mleka, osem dek stopljenega sirovega masla, malo naribanega muškatanega oreha in toliko moke, da dobiš prav gosto, a ne pretrdo testo. Zdaj zvrni testo na desko, posuto z moko, in testo dobro vmesi. Testo nato razvaljal za prst na debelo in zreži za orehi velike cmočke. Cmočke zakuhaj v malo slanem kropu, kjer naj vro 10 do 12 minut. Kuhane cmočke ocedi, stresi v toplo skledo in jih zabeli s sirovim maslom, v katerem si zarumenila malo drobtin. Daš s poljubno omako na mizo. Lahko jih pa tudi posuješ s sladkorjem in daš s kuhanim sadjem kot sladko jed na mizo.

Čokoladna krema. 12 dek čokolade zlomi, deni v lonec in postavi v pečico, da se zmehča. Zmehčano čokolado dobro zmešaj s četrtinko litra mleka, nato primešaj šest rumenjakov in sedem dek sladkorja. Postavi lonec v krop in mešaj, da se krema zgosti. Ko je krema gosta, jo dalje mešaj na hladnem toliko časa, da se čisto shladi. Nato primešaj četrtinko gosto stolčene sladke smetane. Model za puding pomaži z oljem, stresi noter kremo, razravnaj, položi na vrh čist papir in model zapri. Nato model postavi na led ali v mrzlo vodo, in to v klet, da zmrzne. Krema na ledu zmrzne v dveh urah. Izgotovljeno kremo zvrni na krožnik in jo obloži še s sladko stolčeno smetano in z vkuhanim sadjem.

Liptavski sir. Pretlači skozi sito četrt kile skute (domačega sira). Potem primešaj žlico drobno sesekljane čebule, četrt žličke sladke paprike, žlico sirovega masla, malo kumne, žlico drobno zrezanega drobnjaka, osminsko litra kisle smetane in malo soli. Vse skupaj dobro zmešaj. Kruh nareži na tanke koče, pomaži vsak kos s sirovim maslom, nato te s sirom. Tako pripravljene kruhke daš s sadjem na mizo.

ZANIMIVOSTI

× **Nedelja v Turčiji.** V Turčiji je veljal doslej dan počitka petek, vlada pa je zdaj izdala odredbo, po kateri se uvaja na njegovo mesto po evropskem vzoru nedelja.

× **400.000 ljudi na Kitajskem brez strehe.** Poplave ob spodnjem toku Hoanghoa na Kitajskem zavzemajo čedalje večji obseg vzhic obupnem prizadevanju, da bi obvarovali nasipe. V zapadnem delu pokrajine Sanguanga je doslej pod vodo nad 6000 kvadratnih kilometrov. Doslej je znano, da je utonilo 300 ljudi, 30.000 hiš se je podrlo. Brez strehe je ostalo 400.000 ljudi.

× **Silna poplava v Italiji.** Zaradi silnega naliva predzadnji torek zjutraj se je v umetnem jezeru Orsiglieta v dolini reke Orbe v gornji Italiji zbrala ogromna množina vode in zrušila jez. Vsa voda se je naenkrat vdrla po dolini in sproti uničevala in rušila vse, kar ji je bilo na poti. Najprej je bila poplavljen vas San Giorgio, takoj za njo pa vse vasi občine Molare in potem vasi okrog Predose in trga Ovade. Popolnoma so bile porušene vasi Reba, Ghiaia, Cremolino, Pailleo, Borgo, Basaluzzo, Fresnara, Silvano, Capriata, Bormida in Orti. Zaradi naliva je prestopila bregove tudi reka Bormida in preplavila okrog 3000 ha zemlje. Vode so porušile železniški most na progi Ovada-Acqui osem minut potem, ko je šel preko njega potniški vlak, nadalje most na cesti Ovada-Molare-

Acqui in še nekaj manjših mostov. Kolikor se je že dalo dognati, je nesreča zahtevala okrog 600 smrtnih žrtev.

× **Nosorogov rog je zdravilo.** Angleški učenjak Watson, ki dobro pozna življenje prebivalcev Indije, poroča, da rabijo indijski zdravniki stolčeni rog nosoroga, pa tudi njegovo kri in mast prav uspešno za zdravilo. Domači lovci prodajajo ustreljene nosoroge po zelo lepih cenah, in to le zaradi zdravilnih svojstev. Watson meni, da bodo morali počasi tudi v Evropi šolani zdravniki uvajati to zdravilo.

× **68.000 km je prepotoval zastoj.** Nikjer na svetu se menda ljudje tako radi ne vozijo zastoj kakor v Indiji. Po podatkih je v Indiji celih 10 milijonov ljudi, ki se vozijo z vsemi prometnimi sredstvi, pa niti režijske voznine ne plačajo. Oblastva bi sicer rada temu napravila konec, pa ne morejo, ker gre za siromake, ki denarja sploh nimajo. Denarne globe jim torej ne morejo naprtili, zapreti jih pa tudi ni mogoče, ker jih je preveč. Če bi jih zaprli, bi imela država večjo škodo, kakor če se brezplačno vozijo. Tako morajo sprevodniki zatisniti oči in pustiti siromake, da se vozijo, kolikor jim drago. Pač pa pozivajo premožnejše potnike, naj za siromake plačajo, kar se seveda zgodi bolj redko. Zanimivo je, da je najboljši podjeten glede brezplačne vožnje Francoz Eugen La Framme, ki je prepotoval že 68.000 km, pa ni plačal za voznino niti beliča. Vozil se je z brzimi vlaki, letali in velikimi parniki, pa so ga samo enkrat zasačili. To je bilo takrat, ko se je bil namenil v Južno Ameriko. Skril se je v kotiček na velikem parniku, pa so ga našli in odpeljali nazaj s tistim parnikom, ne da bi smel v Južni Ameriki stopiti na suho. Ko je zopet stopil na francoska tla, se je skril v letalo in prispel srečno na Škotsko. Zdaj je tam na počitnicah in razmišlja, kam bi jo ubral, ko se mu bo spet zahotelo potovati.

× **Gnezdo zločinov v Seville.** Oblastva v Seville imajo polne roke dela s preiskavo v vili arabskega trgovca Ibrahima Sumala. Tam so našli v kleti v verige vkovanega in k tlom prikovanega 39 letnega moškega, v katerem so spoznali že sedem tednov pogrešanega francoskega trgovca Francois Bataignela. Ibrahim ga je zvalil k sebi in ga omamljal, dokler ni postal suženj opija. Nesrečnež je naposled zblaznel. Vsak dan je nosil kokain. Policija je hotela aretirati lastnika vile, ki jo je bil pa že popihal. Oblastva so domnevala, da krije vilo, ki na zunanost ni nič posebnega, znotraj pa je razkošno opremljena, še druge skrivnosti. In niso se motili. Kopati so začeli na vrtu in kmalu so našli na tri človeške okostnjake, očitno žrtve opija. Vse tri lobanje so bile prestreljene. V enem so spoznali arabskega trgovca Letrafoto, ki si je bil dal napraviti pred dvema letoma v Seville zlato zobovje, pa je kmalu brez sledu izginil. Takoj je bilo jasno, da ima njegovo smrt na vesti lastnik vile, kakor tudi drugi dve žrtvi, ki ju pa niso mogli spoznati. Najbrž sta to dva arabska trgovca. Ibrahima Sumala so naposled prijeli v Mesigui v španskem Maroku. Prepehtali so ga v Seville, kjer je priznal, da je francoskega trgovca vkopal, da bi ga ne izdal policiji. Umor svojih treh rojakov pa odločno zanika, češ da so okostnjaki že tam najbrž od časa prejšnjega lastnika vile. Preiskava je pa dognala, da je bil Ibrahim že lastnik vile, ko se je mudil trgovec Letrafoto v Seville.

× **Na svetu so strašno lahkoverni ljudje.** Madžarka Ilona Bungejeva, zvesta žena mladega kapitana in mati dveh otročičkov, je postala žrtev premetenega sleparja Egona Silbersteina. Kapitanova žena, ki se neprestano boji za svojega moža, mu je poslala

Golša, nabrekel vrat

je obojenje ščitne žleze, ki se mora pravočasno zdraviti, ker se sicer delovanje tega važnega organa v svoji funkciji kot zaščita proti strupom vse preveč preprečuje, zaradi česar lahko nastopi neprijetni, a čisto tudi nevarni pojavi. Zdravniška znanost je dognala, da so soli, ki vsebujejo jod, pri raznih oblikah golše izredno učinkovite. Številni bolniki so ugotovili z uporabo našega zelo preprostejšega

domačega zdravljenja s pitjem nagel, povoljni, povsem neškodljiv vpliv na bolezen.

Vsakdo, ki je bolan na golši, ima nabrekel vrat, otečene žleze, naj zahteva našo knjižico, ki jo vsakomur

POPOLNOMA BREZPLAČNO pošljemo. Zadostuje dopisnica. Poštno zbiralno mesto:

Ernst Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. P- 91

kot bralcu usode in pisave (grafolegu) mpoževno pismo, da bi na podlagi njegove pisave povedal, kako je z njim. Slepac je iz njene pisave takoj spoznal njeno lahkovernost. Pisal ji je, da je zadeva važna, zato naj pride osebno k njemu. Žena je takoj šla k sleparju in izvedela, da bo njen mož padel v bližajoči se vojni, če se ne da ločiti od njega. Žena je bila vsa potrta, toda možu ni povedala, kaj jo teži. Pozneje jo je slepar pregovoril, da je odpotovala z njim v Budimpešto, kjer ji je obljubil, da ji preskrbi službo. Otročje lahkoverna žena je preplakala več noči, preden se je skrivaj poslovila od otrok in moža ter odpotovala s pustolovcem. V Budimpešti jo je Silberstein odvedel na pokopališče, kjer mu je morala na grobu svoje matere priseči, da mu bo zvesta družica, prisego pa potrditi z vsemi dragocenostmi in prihranki. Naposled sta zavila v kavarno, kjer je šel pustolovec telefonirat in se ni več vrnil. Mož je ta čas že obvestil policijo o vsej zadevi. Žena mu je namreč napisala v srce segajoče poslovično pismo in iz njega je spoznal, da je prišla v roke pustolovcu. Pa tudi lahkoverni ženi so se odprle oči, ko je že dve uri zaman čakala v kavarni. Šla je na policijo, a tam so ji že pokazali zapisnik, v katerem je bila naštet dolga vrsta grehov premetenega sleparja. Spokorjena in potrta se je vrnila k možu, ki ji je vse odpustil, Silberstein je pa dobil pet let in tri mesece pokore.

Za smeh in kratek čas

Pred sodiščem.

Sodnik: »Obsojeni ste na dosmrtno ječo. Ali imate kaj proti kazni?«

Obsojenec: »Da, bojim se, gospod sodnik, da ne bom tako dolgo živel.«

Stara navada.

Župnik: »Oh, kaj moram slišati! Vi ste že pretepli svojo mlado ženo.«

Kmet (ki se je komaj oženil): »To ni nič hudega, saj sva se pretepla že kot otroka.«

Pametna misel.

Gospod, ki se je dal slikati: »Te slike pa res ne morem sprejeti, saj sem na njej podoben svojemu staremu očetu.«

Slikar: »Kaj bi ne mogli pregovoriti svojega starega očeta, da bi to sliko okupil?«

Dokaz.

Na policijo prižene meščan psička: »Na ulici sem ga našel; najbrž ga je izgubila raztresena dama.«

»Kako pa veste, da ga je izgubila dama?« ga vpraša uradnik.

»Zelo preprosto. Po vseh ulicah, koder sva hodila, se je pes ustavljal pred trgovinami z ženskimi klobuki...«

V hotelu.

Mati: »Čim prej morava iz tega hotela. Stopila sem na ščurka.«

Hčerka: »Kaj to ni dovoljeno, mamica?«

Pred sodiščem.

Sodnik: »Pod tujim imenom ste sleparili?«
Obtoženec: »Seveda. Mar mislite, da bi dal svoje pošteno ime na take kupčije?«

Pravočasno svarilo.

Miha: »Zakaj si naenkrat razdril svojo zaroko?«

Boltežar: »Z nevesto sva ogledovala stanovanje, pa je njena mati pripomnila, da bo za tri pretesno.«

Velik grešnik.

Janez: »Ta starec, ki sedi tamle pri sosedni mizi, me je pripravil pred desetimi leti ob 300.000 Din.«

Jernej: »Kako je to mogoče, saj je vendar tako dobrodošen.«

Janez: »Že res, toda ni mi hotel dati svoje hčerke za ženo.«

V trgovčevl družini.

Izak svojemu sinku: »Tako torej, Abrahamček, zdaj sem ti pojasnil, kaj je islam. Ali veš, kdo je Alah?«

Sinko: »To je turški bog.«

Izak: »Kdo pa je Mohamed?«

Sinko jeclja in oče mu pomaga: »No, njegov pro... pro...«

Sinko hitro: »Njegov prokurist.«

Da mu jih ne ukradejo.

Ravnatelj hotela gre po hodniku in vidi, kako snaži sluga čevlje v sobi za goste.

»Pojdite s čevlji takoj na hodnik!« se zažere nanj. »Kdo vam je pa dovolil, snažiti čevlje v sobi?«

»Saj ne gre drugače, gospod ravnatelj. To so čevlji Ribničana Vrbana. Pribil jih je na tla.«

PROGRAM

RADIA LJUBLJANA

od 25. do 31. avgusta.

Nedelja, 25. avgusta: 7.30: Razkuževanje semen (inž. Zaplotnik Ivo); 8.00: čas, poročila; 8.15: pesmi iz daljne Rusije (ruski sekstet in plošče); 9.45: versko predavanje; 10.00: prenos cerkvene glasbe iz cerkve sv. Cirila in Metoda; 11.00: promenadni koncert; 12.30: čas, obvestila, plošče; 16.00: Zapoimo veselo zdravico (plošče); 16.15: ženska ura: Pavla Hočvarjeva: Kaj pa moj otrok; 16.30: Slovan na plan (radijski orkester); 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, poročila, spored, obvestila; 20.15: prenos koncerta iz zdravilišča Dobrne; 21.30: Šaljapin poje na ploščah; 22.00: čas, poročila, spored; 22.15: Ne-

kaj za res in nekaj za ples (radijski orkester, nato radijski jazz in plošče; vmes bo pel re-frene Debevec).

Ponedeljek, 26. avgusta: 12.00: Beethoven: Kreutzerjeva sonata; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: koračnice velikih mojstrov; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: nekaj glasbenih slik (izvajal bo radijski orkester); 18.40: zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna); 19.00: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.15: prenos iz Salzburga: Verdi: Falstaff; 21.50: plošče; 22.10: narodne od blizu in daleč (radijski orkester in plošče).

Torek, 27. avgusta: 12.00: Ob Zili in Dravi (naše narodne na ploščah); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: odlomki iz zvočnih filmov na ploščah; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: otroški kotiček (izvajala bo deca pod vodstvom p. Krizostoma); 18.40: mladinski zbor iz Št. Vida na ploščah; 19.00: čas, poročila, vreme, sport, obvestila; 19.30: nacionalna ura; Socialno zavarovanje (dr. Bohinjec); 20.00: večer serenad (sodelovali bodo komorni orkester in plošče); 22.00: čas, poročila, spored; 22.10: nekaj arij na ploščah; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 28. avgusta: 12.00: slavni tenorji na ploščah; 12.25: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Za kratek čas (radijski orkester); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: O morju pesem poje (plošče); 18.40: Na klasičnih grških tleh (Dostal); 19.00: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: večer ruske zborovske pesmi (izvajal bo mešani zbor društva »Sloga«); 20.45: vokalni solistični koncert Bernot-Golobove s spremljevanjem radijskega orkestra; 22.00: čas, poročila, obvestila; 22.10: Za zabavo in za ples (prenos iz Nebo-tičnika, vmes plošče).

Četrtek, 29. avgusta: 12.00: nekaj eksotičnih cvetk (plošče); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Jaz, pa ti, pa židana marelja (revija veselih pesmic; plošče); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Lahkih nog naokrog (radijski orkester); 18.40: slovensčina za Slovence (dr. Kolarič); 19.00: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz Beograda; 21.00: čas, vreme, poročila, spored; 22.10: Jugoslovanski biseri (radijski orkester).

Petek, 30. avgusta: 12.00: iz operet (plošče); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: znani napevi iz znanih oper (radijski orkester); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: slike iz narave (radijski orkester, vmes Herfortovo predavanje); 19.00: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Pastirc pa prav juhe, juhe; 22.00: čas, vreme, poročila, spored; 22.15: Na planincih luštno je (nadaljevanje).

Sobota, 31. avgusta: 12.00: iz vsakovrstnih plošč sestavljen mozaik; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: iz vsakovrstnih plošč; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Na delopust veselih lic (radijski orkester); 18.40: zunanji politični pregled (dr. Jug); 19.00: čas, vreme, poročila, spored; 19.15: prenos iz Salzburga: Beethoven: Fidelio; 22.00: čas, vreme, poročila, spored; 22.10: Teden je končan, zdaj slabo voljo stran (radijski orkester, radijski jazz in plošče).

Listnica uredništva

Št. Pavel pri Preboldu. Pozabili ste napisati, odkod je bil doma.

Dunajski
velesejem

1. do 7. septembra 1935

(Tehnični in kmetijski sejem do 8. septembra)

VELIKI SEJEM SREDNJE EVROPE
RAZSTAVLJALCI IZ 18 DRŽAV
NAKUPOVALCI IZ 72 DEŽEL

Brez vizuma! S sejmsko izkaznico in potniškim listom prost prehod meje v Avstrijo. Madžarski prehodni vizum se bo dobil na podlagi sejmske izkaznice na mej. Znatni vozni popusti na jugoslovenskih, madžarskih in avstrijskih železnicah, na Dunavu, na Jadranskem morju in v zračnem prometu.

Podrobnejša pojasnila in sejmske izkaznice (po 50 Din) se dobe pri

Dunajskem velesejmu (Wiener-Messe, A. G., Wien VII)

in pri častnih zastopstvih v Ljubljani: pri avstrijskem konzulatu, Tyrševa 31, pri Zvezji za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), Tyrševa cesta 1 in njenih podružnicah; pri podružnici Zveze za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«) v Mikličevem hotelu nasproti glavni železniški postaji. 168

MALI OGLASI

KUPIM VEČJE POSESTVO

ali grem za gospodarja. Ponudbe na oglasni oddelek »Domovine« pod »Mir«. 174

ZA ŠOLARJE

dobra in cenena oblačila si nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. 149

NOVO HIŠO

z vrtom prodam za 26.000 Din v Celju pri Westrovi tovarni 18. 179

PRIDNO GOSPODINJO

(ženo) išče mlajši posestnik v ptujskem okraju. Pogoji: neoporečnost, srednja starost, veselje do kmetijstva, nekaj dote. Ponudbe s sliko pod »Srečna bodočnost« na oglasni oddelek »Domovine«. 180

NOVOST ! samo Din 49.50

St. 62.300. Anker-ura
Pravi švicar. stroj
Dobra kvaliteta, lep
kromiran okrov
8 pisemensko garancije
Din 49.50

St. 62.301. Ista s
osvetljenimi kazalci
in številčnico.

(Rad-um)
Din 59.50

Zahtevajte cenik, ki
ga vam pošlje na-
stoj in poštino
prosto.

H. SUTTNER
LJUBLJANA 6

Lastna protoko-
lirana tovarna
ur v Švici